

REPUBLIC
OF
SOUTH AFRICA

REPUBLIEK
VAN
SUID-AFRIKA

Government Gazette Staatskoerant

Selling price • Verkoopprys
(GST excluded/AVB uitgesluit)

Local **50c** Plaaslik

Other countries **70c** Buitelands
Post free • Posvry

As 'n Nuusblad by die Poskantoor Geregistreer

Vol. 284

PRETORIA, 3 FEBRUARY 1989
FEBRUARIE

No. 11683

GOVERNMENT NOTICES

DEPARTMENT OF HOME AFFAIRS

No. 198

3 February 1989

PUBLICATIONS OR OBJECTS.—PROHIBITION ON POSSESSION OF UNDESIRABLE PUBLICATIONS OR OBJECTS

A Committee referred to in section 4 of the Publications Act, 1974 (the Act), which decided under section 11 (2) of the Act that the undermentioned publications are undesirable within the meaning of section 47 (2) of the Act, has under section 9 (3) of the Act, prohibited the possession of the said publications. The said prohibition was confirmed by the Publications Appeal Board under section 9 (5) of the Act.

GOEWERMENSKENNISGEWINGS

DEPARTEMENT VAN BINNELANDSE SAKE

No. 198

3 Februarie 1989

PUBLIKASIES OF VOORWERPE.—VERBOD OP BE- SIT VAN ONDERGENOEMDE ONGEWENSTE PUBLI- KASIES OF VOORWERPE

'n Komitee bedoel in artikel 4 van die Wet op Publikasies, 1974 (die Wet), wat kragtens artikel 11 (2) van die Wet beslis het dat die ondergenoemde publikasies ongewens is binne die bedoeling van artikel 47 (2) van die Wet, het kragtens artikel 9 (3) van die Wet die besit van genoemde publikasies verbied. Genoemde verbod is kragtens artikel 9 (5) van die Wet deur die Appèlraad oor Publikasies bekragtig.

Entry No. Inskrywing No.	Publication or object Publikasie of voorwerp	Author or producer Skrywer of voortbringer	Section 47 (2) Artikel 47 (2)
P88/11/115.....	<i>Victory to the ANC! South African Youth in Revolt</i> (Sticker/Kleefseël)	Not stated/Nie vermeld.....	(c)
P88/11/155.....	<i>Illustrated Marquis de Sade</i>	David Mountfield.....	(a)
P88/12/26.....	<i>Daddy's Little Virgin</i>	Not stated/Nie vermeld.....	(a)

No. 199

3 February 1989

PUBLICATIONS OR OBJECTS.—UNDESIRABLE PUBLICATIONS OR OBJECTS

A Committee referred to in section 4 of the Publications Act, 1974 (the Act), has decided under section 11 (2) of the Act that the undermentioned publications or objects are undesirable within the meaning of section 47 (2) of the Act:

239—A

No. 199

3 Februarie 1989

PUBLIKASIES OF VOORWERPE.—ONGEWENSTE PUBLIKASIES OF VOORWERPE

'n Komitee bedoel in artikel 4 van die Wet op Publikasies, 1974 (die Wet), het kragtens artikel 11 (2) van die Wet beslis dat die ondergenoemde publikasies of voorwerpe ongewens is binne die bedoeling van artikel 47 (2) van die Wet:

11683—1

LIST/LYS P89/05

Entry No. Inskrywing No.	Publication or object Publikasie of voorwerp	Author or producer Skrywer of voortbringer	Section 47 (2) Artikel 47 (2)
P89/01/60	<i>Esco 1989</i> (Calendar/Kalender)	Not stated/Nie vermeld	(a)
P89/01/89	<i>The Intimate Memoir of Dame Jenny Everleigh Book Three: East is East</i>	Sphere Books Ltd, London	(a)
P89/01/108	<i>The Ecstasy Kick</i>	Andrew Blake	(a)
P89/01/110	<i>Color Blind</i>	Kay Johnson	(a)
P89/01/112	<i>Whose Wife Tonight?</i>	Herbert O. Pruett	(a)
P89/01/113	<i>The Affair</i>	Alex Carter	(a)
P89/01/114	<i>Key Club</i>	Lisa Fanchon	(a)
P89/01/123	<i>Bunny Girl</i> Vol 2 No 1 November 1988 + February 1989	Sonskyn Uitgewers (Edms.)/(Pty), Jeppe, Johannesburg	(a)

No. 200

3 February 1989

REJECTED FILMS

A Committee referred to in section 4 of the Publications Act, 1974 (the Act), has decided under section 21 (1) of the Act that the undermentioned films are undesirable within the meaning of section 47 (2) of the Act:

Entry No. Inskrywing No.	Film Rolprent	Submitter Voorlegger	Section 47 (2) Artikel 47 (2)
R89/1/65	<i>Anita, Dances of Vice</i>	Osprey	(a)
R89/1/102	<i>Miriam Makeba—SA Singer</i>	Directorate of Publications/Direktoraat van Publikasies	(e)
R89/1/104	<i>No Easy Road</i>	Directorate of Publications/Direktoraat van Publikasies	(e)
R89/1/64	<i>Taxi Nach Kairo</i>	Osprey	(a)
R89/1/105	<i>We are the Elephant</i>	Directorate of Publications/Direktoraat van Publikasies	(e)

No. 201

3 February 1989

REPRESENTATIONS UNDER SECTION 23

On 1 February 1989 the Directorate of Publications under section 23 of the Publications Act, 1974, as amended, appealed against the rejection by a committee referred to in section 4 of the said Act of the film, "*Anita, Dances of Vice*". The period within which persons referred to in section 24 (2) (b) of the said Act may make representations to the Publications Appeal Board, Private Bag X114, Pretoria, in respect of the said appeal is hereby determined as 14 days from the date of this notice:

Entry No. Inskrywing No.	Film Rolprent	Submitter Voorlegger
R89/1/65	<i>Anita, Dances of Vice</i>	Osprey

No. 200

3 Februarie 1989

AFGEKEURDE ROLPRENTE

'n Komitee bedoel in artikel 4 van die Wet op Publikasies, 1974 (die Wet), het kragtens artikel 21 (1) van die Wet beslis dat die ondergenoemde rolprente ongewens is binne die bedoeling van artikel 47 (2) van die Wet:

No. 201

3 Februarie 1989

VERTOË KRAGTENS ARTIKEL 23

Die Direktoraat van Publikasies het op 1 Februarie 1989 kragtens artikel 23 van die Wet op Publikasies, 1974, soos gewysig, appèl aangeteken teen die afkeuring deur 'n komitee bedoel in artikel 4 van genoemde Wet van die rolprent, "*Anita, Dances of Vice*". Die tydperk waarin persone in artikel 24 (2) (b) van genoemde Wet vertoë tot die Appèlraad oor Publikasies, Privaatsak X114, Pretoria, ten opsigte van genoemde appèl kan rig, word hierby bepaal as 14 dae vanaf die datum van hierdie kennisgewing:

No. 202

3 February 1989

PUBLICATIONS OR OBJECTS.—DELETION

In *Government Gazette* 11654 of 6 January 1989, Government Notice 54, delete the undermentioned entry:

Entry No. Inskrywing No.	Publication or object Publikasie of voorwerp	Author or producer Skrywer of voortbringer	Section 47 (2) Artikel 47 (2)
P88/12/86	<i>The Kassinga File</i>	IUEF, Geneva	(d)

No. 202

3 Februarie 1989

PUBLIKASIES OF VOORWERPE.—SKRAPPING

In *Staatskoerant* 11654 van 6 Januarie 1989, Goewermentskennisgewing 54, skrap die ondergenoemde inskrywing:

No. 203

3 February 1989

PUBLICATIONS OR OBJECTS.—SETTING ASIDE OF DECLARATION THAT PUBLICATION ARE UNDESIRABLE

A Committee referred to in section 4 of the Publications Act, 1974 (the Act), has decided under section 15 (2) of the Act on review that the undermentioned publication is not undesirable within the meaning of section 47 (2) of the Act. The undermentioned entry in respect of the publication is hereby deleted:

Entry No. Inskrywing No.	Publication or object Publikasie of voorwerp	Author or producer Skrywer of voortbringer	Entry deleted Inskrywing geskrap
P86/06/126.....	<i>Lenin: A biography</i>	David Shub	In G.G./SK. 1460, G.N./GK. 895, dd/ged. 10/6/66.

No. 203

3 Februarie 1989

PUBLIKASIES OF VOORWERPE.—TERSYDESTELLING VAN VERKLARING DAT PUBLIKASIES ONGEWENS IS

'n Komitee bedoel in artikel 4 van die Wet op Publikasies, 1974 (die Wet), het kragtens artikel 15 (2) van die Wet op hersiening beslis dat die ondergenoemde publikasie nie binne die bedoeling van artikel 47 (2) van die Wet ongewens is nie. Die ondergenoemde inskrywing ten opsigte van die publikasie word hierby geskrap:

No. 204

3 February 1989

PUBLICATIONS OR OBJECTS.—CONDITIONS

A Committee of Publications referred to in section 4 of the Publications Act, 1974 (the Act), has in accordance with section 11 of the Act decided that the undermentioned publication is not undesirable within the meaning of section 47 (2) of the Act, subject to the condition that the publication may not be displayed in public for purposes of distribution:

Entry No. Inskrywing No.	Publications Publikasies	Author or producer Skrywer of voortbringer
P88/12/52	<i>Stern Heft</i> No 44 27 Oktober 1988	Gruner & Jahr AG & Co., Hamburg.

No. 204

3 Februarie 1989

PUBLIKASIES OF VOORWERPE.—VOORWAARDES

'n Komitee van Publikasies bedoel in artikel 4 van die Wet op Publikasies, 1974 (die Wet), het kragtens artikel 11 van die Wet beslis dat die ondergenoemde publikasie nie binne die bedoeling van artikel 47 (2) van die Wet ongewens is nie onderhewig aan die voorwaarde dat die publikasie nie vir doeleindes van verspreiding in die openbaar uitgestal mag word nie.

No. 205

3 February 1989

PUBLICATIONS OR OBJECTS.—CONDITIONS

A Committee of Publications referred to in section 4 of the Publications Act, 1974 (the Act), has in accordance with section 11 of the Act decided that the undermentioned publications are not undesirable within the meaning of section 47 (2) of the Act, subject to the condition that the publications may only be distributed by bookshops and bookdistributors. No distribution through mailorder allowed.

Entry No. Inskrywing No.	Publications Publikasies	Author or producer Skrywer of voortbringer
P88/08/137.....	<i>Gold Fury</i>	Lynn Bell.
P88/11/102.....	<i>Stolen Moments</i>	Penelope Karageorge.

No. 205

3 Februarie 1989

PUBLIKASIES OF VOORWERPE.—VOORWAARDES

'n Komitee van Publikasies bedoel in artikel 4 van die Wet op Publikasies, 1974 (die Wet), het kragtens artikel 11 van die Wet beslis dat die ondergenoemde publikasies nie binne die bedoeling van artikel 47 (2) van die Wet ongewens is nie onderhewig aan die voorwaarde dat die publikasies slegs deur boekwinkels en boekverspreiders, versprei mag word. Geen verspreiding deur posbestelling nie.

Use it.

Don't abuse it.

water is for everybody

Werk mooi daarmee.

Ons leef daarvan.

water is kosbaar

Author or producer Geskrywer of vervaardiger	Publication or object Publikasie of voorwerp	Entry No. Inskrywing No.
David Sharp	1989-1-1683	1989-1-1683

CONTENTS

No.	Page No.	Gazette No.
GOVERNMENT NOTICES		
Home Affairs, Department of		
<i>Government Notices</i>		
198	Publications Act (42/1974): Publications or objects: Prohibition on possession of undesirable publications or objects	1 11683
199	do.: do.: Undesirable publications or objects: List P89/05	1 11683
200	do.: Rejected films	2 11683
201	do.: Representations under section 23	2 11683
202	do.: Publications or objects: Deletion	2 11683
203	do.: do.: Setting aside of declaration that publications are undesirable	3 11683
204	do.: do.: Conditions	3 11683
205	do.: do.: do.	3 11683

INHOUD

No.	Bladsy No.	Staatskoerant No.
GOEWERMENSKENNISGEWINGS		
Binnelandse Sake, Departement van		
<i>Goewermenskennisgewings</i>		
198	Wet op Publikasies (42/1974): Publikasies of voorwerpe: Verbod op besit van ongewenste publikasies of voorwerpe	1 11683
199	do.: do.: Ongewenste publikasies voorwerpe: Lys P89/05	1 11683
200	do.: Afgekeurde rolprente	2 11683
201	do.: Verloë kragtens artikel 23	2 11683
202	do.: Publikasies of voorwerpe: Skrapping	2 11683
203	do.: do.: Tersydestelling van verklaring dat publikasies ongewens is	3 11683
204	do.: do.: Voorwaardes	3 11683
205	do.: do.: do.	3 11683

S.A. GOVERNMENT GAZETTES NO. 11684-2 are dated January 1989,
and indexed in the January Index. They are therefore bound in
the January volume.

G68G
8.559

STAATSKOERANT

VAN DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

GOVERNMENT GAZETTE

As 'n Nuusblad by die Poskantoor Geregistreer

Registered at the Post Office as a Newspaper

Verkoopprijs • Selling price
(AVB uitgesluit/GST excluded)

Plaaslik **50c** Local
Buitelands 70c Other countries
Posvry • Post free

VOL. 283

KAAPSTAD, 8 FEBRUARIE 1989

No. 11686

CAPE TOWN, 8 FEBRUARY 1989

KANTOOR VAN DIE STAATSPRESIDENT

STATE PRESIDENT'S OFFICE

No. 179.

8 Februarie 1989

Hierby word bekend gemaak dat die waarnemende Staatspresident sy goedkeuring geheg het aan die onderstaande Wet wat hierby ter algemene inligting gepubliseer word:—

No. 102 van 1988: Wet op Vryvestigingsgebiede, 1988.

No. 179.

8 February 1989

It is hereby notified that the acting State President has assented to the following Act which is hereby published for general information:—

No. 102 of 1988: Free Settlement Areas Act, 1988.

Wet No. 102, 1988

WET OP VRYEVESTIGINGSGBIEDE, 1988

WET

Om voorsiening te maak vir die verklaring van sekere gebiede tot vryvestigingsgebiede en vir die instelling van 'n raad met die naam die Vryvestigingsraad; om die bevoegdhede, werksaamhede en pligte van die Vryvestigingsraad te bepaal; en om voorsiening te maak vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

(Engelse teks deur die waarnemende Staatspresident geteken.)
(Goedgekeur op 30 Januarie 1989.)

DAAR WORD BEPAAL deur die Staatspresident en die Parlement van die Republiek van Suid-Afrika, soos volg:—

Woordomskrywing

1. In hierdie Wet, tensy uit die samehang anders blyk, beteken—

- (i) “dorpontwikkelaar”, met betrekking tot— 5
 - (a) die provinsie Transvaal, 'n dorpseienaar soos omskryf in artikel 1 van die Ordonnansie op Dorpsbeplanning en Dorpe, 1986 (Ordonnansie No. 15 van 1986 (Transvaal));
 - (b) die provinsie Natal, 'n eienaar of dorpseienaar soos omskryf in artikel 1 van die Dorpsbeplanningsordonnansie, 1949 (Ordonnansie No. 27 10 van 1949 (Natal));
 - (c) die provinsie die Kaap die Goeie Hoop, 'n eienaar, soos omskryf in artikel 2 van die Ordonnansie op Grondgebruikbeplanning, 1985 (Ordonnansie No. 15 van 1985 (Kaap die Goeie Hoop)), van grond ten opsigte waarvan 'n onderverdeling ingevolge artikel 27 van genoemde 15 Ordonnansie geag word bevestig te wees; en
 - (d) die provinsie die Oranje-Vrystaat, 'n dorpseienaar soos omskryf in artikel 1 van die Ordonnansie op Dorpe, 1969 (Ordonnansie No. 9 van 1969 (Oranje-Vrystaat)); (vii)
- (ii) “hierdie Wet” ook 'n regulasie wat daarkragtens uitgevaardig is; (vi) 20
- (iii) “Minister” die Minister van Staatkundige Ontwikkeling en Beplanning; (v)
- (iv) “plaaslike owerheidsliggaam” 'n bestuursliggaam soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Streeksdiensterade, 1985 (Wet No. 109 van 1985), of 'n plaaslike owerheid soos aldus omskryf; (iv)
- (v) “Raad” die Vryvestigingsraad ingestel kragtens artikel 3; (ii) 25
- (vi) “verkry”, met betrekking tot onroerende goed, op enige wyse hoegenaamd eienaar van daardie goed word; (i)
- (vii) “vryvestigingsgebied” 'n gebied ten opsigte waarvan onroerende goed daarin geleë deur enige persoon, ongeag sy ras, wettiglik geokkupeer, verkry, besit of aan enige ander persoon, ongeag die ras van daardie ander 30 persoon, vervreem kan word, en wat kragtens artikel 2 tot 'n vryvestigingsgebied verklaar is. (iii)

Verklaring van gebied tot vryvestigingsgebied

2. (1) Ondanks die bepalings van enige ander wet waarby of waarkragtens die okkupasie, verkryging of besit deur bepaalde persone van onroerende goed in 35 bepaalde gebiede verbied of beperk word, kan die Staatspresident, behoudens die bepalings van subartikels (2) en (3), by proklamasie in die *Staatskoerant* 'n gebied wat in daardie proklamasie omskryf word, met ingang van 'n datum wat in daardie proklamasie vermeld word tot 'n vryvestigingsgebied verklaar.

FREE SETTLEMENT AREAS ACT, 1988

Act No. 102, 1988

ACT

To provide for the declaration of certain areas as free settlement areas and for the establishment of a board, to be known as the Free Settlement Board; to determine the powers, functions and duties of the Free Settlement Board; and to provide for matters connected therewith.

(English text signed by the acting State President.)

(Assented to 30 January 1989.)

BE IT ENACTED by the State President and the Parliament of the Republic of South Africa, as follows:—

Definitions

1. In this Act, unless the context otherwise indicates—

- 5 (i) “acquire”, in relation to immovable property, means become the owner of such property in any manner whatsoever; (vi)
- (ii) “Board” means the Free Settlement Board established under section 3; (v)
- 10 (iii) “free settlement area” means an area in respect of which immovable property situated in it may be lawfully occupied, acquired, held or disposed of to any other person, irrespective of the race of that other person, by any person, irrespective of his race, and which has under section 2 been declared to be a free settlement area; (vii)
- 15 (iv) “local government body” means a management body as defined in section 1 of the Regional Services Councils Act, 1985 (Act No. 109 of 1985), or a local authority as so defined; (iv)
- (v) “Minister” means the Minister of Constitutional Development and Planning; (iii)
- (vi) “this Act” includes any regulation made thereunder; (ii)
- 20 (vii) “township developer”, in relation to—
 - (a) the province of the Transvaal, means a township owner as defined in section 1 of the Town-planning and Townships Ordinance, 1986 (Ordinance No. 15 of 1986 (Transvaal));
 - (b) the province of Natal, means an owner or township owner as defined in section 1 of the Town Planning Ordinance, 1949 (Ordinance No. 27 of 1949 (Natal));
 - 25 (c) the province of the Cape of Good Hope, means an owner, as defined in section 2 of the Land Use Planning Ordinance, 1985 (Ordinance No. 15 of 1985 (Cape of Good Hope)), of land in respect of which a subdivision is in terms of section 27 of the said Ordinance deemed to be confirmed; and
 - 30 (d) the province of the Orange Free State, means a township owner as defined in section 1 of the Townships Ordinance, 1969 (Ordinance No. 9 of 1969 (Orange Free State)). (i)

Declaration of area as free settlement area

- 35 2. (1) Notwithstanding the provisions of any other law by or under which the occupation, acquisition or holding by particular persons of immovable property in particular areas is prohibited or restricted, the State President may, subject to the provisions of subsections (2) and (3), by proclamation in the *Gazette* declare any area defined in that proclamation to be a free settlement area with effect from a date
- 40 specified in that proclamation.

Wet No. 102, 1988

WET OP VRYEVESTIGINGSGEBIEDE, 1988

(2) 'n Proklamasie kragtens subartikel (1) waarby 'n gebied wat in sy geheel of gedeeltelik deel vorm van, of wat insluit—

- (a) 'n gebied wat kragtens 'n Wet van die Parlement by 'n proklamasie van die Staatspresident verklaar is tot 'n gebied vir okkupasie of toekomstige okkupasie of vir grondbesit of toekomstige grondbesit deur lede van 'n bevolkingsgroep; of
- (b) 'n gebied (uitgesonderd enige deel daarvan wat ook 'n gebied bedoel in paragraaf (a) uitmaak) wat by of kragtens—
 - (i) die Ordonnansie op die Verklaring van Plaaslike Bestuursgebiede, 1986 (Ordonnansie No. 18 van 1986 (Kaap die Goeie Hoop));
 - (ii) die Ordonnansie op die Verklaring van Plaaslike Bestuursgebiede, 1986 (Ordonnansie No. 18 van 1986 (Oranje-Vrystaat));
 - (iii) die Ordonnansie op Plaaslike Bestuursgebiede, 1986 (Ordonnansie No. 24 van 1986 (Transvaal)); of
 - (iv) die Ordonnansie op Verklaring van Plaaslike Bestuursgebiede, 1986 (Ordonnansie No. 22 van 1986 (Natal)),

tot 'n plaaslike bestuursgebied verklaar is vir 'n bevolkingsgroep, waarvan lede van 'n Ministersraad bedoel in artikel 21 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1983 (Wet No. 110 van 1983), lede is, tot 'n vryevestigingsgebied verklaar word, word alleen met die instemming van daardie Ministerraad uitgevaardig.

(3) Geen proklamasie word kragtens subartikel (1) uitgevaardig nie—

- (a) tensy die Raad, ingevolge die bepalings van artikel 7, met betrekking tot die gebied wat by so 'n proklamasie tot 'n vryevestigingsgebied verklaar staan te word vooraf—
 - (i) aan die Staatspresident; en
 - (ii) indien bedoelde gebied 'n gebied soos beoog in subartikel (2) is, ook aan die betrokke Ministerraad,

verslag gedoen het en daardie verslag vooraf deur die Staatspresident of deur die Staatspresident sowel as die in subparagraaf (ii) bedoelde Ministerraad, na gelang van die geval, oorweeg is;

- (b) waarby daar by 'n vryevestigingsgebied ingesluit sou word—
 - (i) grond wat in 'n afgesonderde Swart gebied soos omskryf in artikel 49 van die Ontwikkelingstrust en Grond Wet, 1936 (Wet No. 18 van 1936), geleë is; of
 - (ii) grond bedoel in artikel 21 (1) van laasgenoemde Wet.

(4) Die Staatspresident kan te eniger tyd 'n proklamasie wat kragtens subartikel (1) uitgevaardig is, by proklamasie in die *Staatskoerant* wysig of herroep met ingang van 'n datum vermeld in laasgenoemde proklamasie, en die bepalings van subartikel (3) (a) (i) is *mutatis mutandis* van toepassing ten opsigte van so 'n wysiging of herroeping.

Instelling van Vryevestigingsraad

3. Die Staatspresident kan by proklamasie in die *Staatskoerant* 'n raad met die naam die Vryevestigingsraad instel om die bevoegdhede uit te oefen en die werksaamhede en pligte te verrig wat by hierdie Wet aan die Raad verleen of toegewys word.

Samestelling van Raad

4. (1) Die lede van die Raad word deur die Staatspresident aangestel, en die Raad bestaan, behoudens die bepalings van subartikel (2) en van artikel 5 (1), uit—

- (a) 'n voorsitter as sodanig deur die Staatspresident aangestel;
- (b) 'n persoon benoem deur die Ministerraad van die Raad van Afgevaardigdes;
- (c) 'n persoon benoem deur die Ministerraad van die Raad van Verteenwoordigers;
- (d) 'n persoon benoem deur die Ministerraad van die Volksraad;
- (e) 'n persoon benoem deur die Minister; en
- (f) vier persone van wie elke administrateur van 'n provinsie een benoem,

of, indien en vir so lank as wat een of meer persone nie soos voormeld benoem is nie na verstryking van minstens veertien dae nadat die Staatspresident skriftelik so 'n

FREE SETTLEMENT AREAS ACT, 1988

Act No. 102, 1988

- (2) A proclamation under subsection (1) by which any area which in its entirety or partially forms part of, or which includes—
- (a) any area which has under any Act of Parliament by a proclamation of the State President been declared to be an area for occupation or future occupation or for ownership or future ownership by members of a population group; or
 - (b) any area (excluding any part thereof which also constitutes an area referred to in paragraph (a)) which has by or under—
 - (i) the Declaration of Local Government Areas Ordinance, 1986 (Ordinance No. 18 of 1986 (Cape of Good Hope));
 - (ii) the Declaration of Local Government Areas Ordinance, 1986 (Ordinance No. 18 of 1986 (Orange Free State));
 - (iii) the Local Government Areas Ordinance, 1986 (Ordinance No. 24 of 1986 (Transvaal)); or
 - (iv) the Declaration of Local Government Areas Ordinance, 1986 (Ordinance No. 22 of 1986 (Natal)),
 been declared to be a local government area for a population group, of which members of a Ministers' Council referred to in section 21 of the Republic of South Africa Constitution Act, 1983 (Act No. 110 of 1983), are members, is declared to be a free settlement area, shall be issued only with the concurrence of that Ministers' Council.
- (3) No proclamation shall be issued under subsection (1)—
- (a) unless the Board has beforehand in relation to the area which is by such proclamation to be declared to be a free settlement area reported in terms of the provisions of section 7—
 - (i) to the State President; and
 - (ii) if the said area is such an area as is contemplated in subsection (2), also to the Ministers' Council concerned,
 and such report has been considered beforehand by the State President or by the State President as well as the Ministers' Council referred to in subparagraph (ii), as the case may be;
 - (b) by which—
 - (i) land situated in a scheduled Black area as defined in section 49 of the Development Trust and Land Act, 1936 (Act No. 18 of 1936); or
 - (ii) land referred to in section 21 (1) of the last-mentioned Act, would be included in any free settlement area.
- (4) The State President may at any time by proclamation in the *Gazette* amend or repeal a proclamation issued under subsection (1), with effect from a date specified in such first-mentioned proclamation, and the provisions of subsection (3) (a) (i) shall *mutatis mutandis* apply in respect of any such amendment or repeal.

Establishment of Free Settlement Board

3. The State President may by proclamation in the *Gazette* establish a board, to be known as the Free Settlement Board, to exercise the powers and to perform the functions and duties conferred upon or entrusted to the Board by this Act.

45 Constitution of Board

4. (1) The members of the Board shall be appointed by the State President, and the Board shall, subject to the provisions of subsection (2) and of section 5 (1), consist of—
- (a) a chairman appointed as such by the State President;
 - (b) a person nominated by the Ministers' Council of the House of Delegates;
 - (c) a person nominated by the Ministers' Council of the House of Representatives;
 - (d) a person nominated by the Ministers' Council of the House of Assembly;
 - (e) a person nominated by the Minister; and
 - (f) four persons of whom each administrator of a province shall nominate one, or, if and for so long as one or more persons have not been nominated as aforesaid after the expiration of not less than fourteen days after the State President has in

Wet No. 102, 1988

WET OP VRYEVESTIGINGSGBIEDE, 1988

benoeming gevra het, uit genoemde voorsitter en die persone wat wel aldus benoem is en deur die Staatspresident as lede van die Raad aangestel is.

(2) Die persone wat ingevolge subartikel (1) as lede van die Raad aangestel word, moet persone wees wat, in die geval van die aanstelling beoog in subartikel (1) (a), na die oordeel van die Staatspresident, of, in die geval van die aanstellings beoog in subartikel (1) (b) tot en met (f), na die oordeel van die liggaam of ampsbekleër wat die betrokke benoeming doen, breë ondervinding het van, en bekwaamheid aan die dag gelê het met betrekking tot, aangeleenthede van die aard vermeld in artikel 7 (9) (a) en (b).

(3) 'n Lid van die Raad word aangestel vir 'n tydperk van twee jaar, maar behou, 10 indien nodig, na verstryking van die tydperk waarvoor hy aangestel is, sy amp vir 'n verdere tydperk van hoogstens drie maande totdat sy opvolger aangestel is.

(4) Wanneer 'n lid van die Raad sy amp ontruim voor die verstryking van die tydperk waarvoor hy aangestel is, kan, met inagneming van die bepalings van subartikels (1) en (2) en van artikel 5 (1), 'n persoon aangestel word om die vakature 15 te vul vir die onverstreke gedeelte van die tydperk waarvoor bedoelde lid aangestel was.

(5) Iemand wie se ampstermyn as lid van die Raad verstryk het, kan weer aangestel word.

Onbevoegdheid vir lidmaatskap van Raad of vir koöptering, en ampsontruiming 20

5. (1) 'n Persoon is nie bevoeg om as 'n lid van die Raad aangestel te word of om as 'n lid van die Raad of van 'n komitee aangestel kragtens artikel 6 (3), gekoöpteer te word nie indien hy—

(a) 'n ongerehabiliteerde insolvent is;

(b) te eniger tyd skuldig bevind is aan 'n misdryf waarvoor hy gevonnissen is tot 25 gevangenisstraf sonder die keuse van 'n boete vir 'n tydperk van minstens twaalf maande, tensy amnestie of algehele gracie aan hom toegestaan is, of tensy die tydperk van sodanige gevangenisstraf minstens vyf jaar voor die datum van sy aanstelling of koöptering verstryk het; of

(c) in sy geestesvermoë gekrenk is en deur 'n bevoegde hof aldus verklaar is. 30

(2) 'n Lid van die Raad of 'n gekoöpteerde lid van 'n komitee bedoel in subartikel (1) ontruim sy amp indien hy—

(a) onderworpe word aan 'n onbevoegdheid in subartikel (1) genoem;

(b) skriftelik sy bedanking, in die geval van 'n lid van die Raad, by die Staatspresident, of in die geval van 'n gekoöpteerde lid van so 'n komitee, 35 by die voorsitter van die Raad, indien;

(c) in die geval van 'n lid van die Raad, kragtens subartikel (3) van sy amp onthef word; of

(d) aan 'n misdryf bedoel in artikel 8 of 9 skuldig bevind word.

(3) 'n Lid van die Raad kan te eniger tyd deur die Staatspresident van sy amp 40 onthef word indien so 'n lid volgens die oordeel van die Staatspresident—

(a) hom skuldig gemaak het aan onbehoorlike gedrag by die verrigting van sy werksaamhede as so 'n lid; of

(b) ongeskik geraak het vir sy pligte as so 'n lid of nie langer in staat is om dit doeltreffend te verrig nie. 45

Funksionering van Raad

6. (1) Die lede van die Raad kies op die eerste vergadering van die Raad na sy samestelling ingevolge hierdie Wet, en daarna so dikwels as wat dit nodig is, uit hul 50 midde 'n ondervoorsitter, wat, wanneer die voorsitter afwesig is of nie in staat is om enige van sy werksaamhede te verrig nie, in die plek van die voorsitter kan optree.

(2) Aan 'n lid van die Raad, uitgesonderd so 'n lid wat 'n persoon in die heeltidse diens van die Staat is, kan daar ten opsigte van sy dienste as so 'n lid en persoonlike uitgawes in verband met sodanige dienslewering deur hom aangegaan, die besoldi- 55 ging (as daar is) en toelaes betaal word wat die Minister met die instemming van die Minister van Finansies bepaal.

(3) (a) Die Raad kan 'n komitee of meer as een komitee, bestaande uit 'n lid of meer as een lid van die Raad en die ander persone wat die Raad na goeëddunke koöpteer om in so 'n komitee te dien, aanstel om namens die Raad enige in artikel 7 bedoelde ondersoek in te stel, en moet, waar so 'n komitee uit meer as een lid van die Raad bestaan, een sodanige lid as die 60 voorsitter van die komitee aanwys, en so 'n komitee oefen vir die

FREE SETTLEMENT AREAS ACT, 1988

Act No. 102, 1988

writing requested such a nomination, of the said chairman and the persons who have in fact been so nominated and have been appointed by the State President as members of the Board.

(2) The persons who are appointed as members of the Board in terms of subsection (1) shall be persons who, in the case of an appointment contemplated in subsection (1) (a), in the opinion of the State President, or, in the case of the appointments contemplated in subsection (1) (b) to (f), inclusive, in the opinion of the body or office-bearer making the relevant nomination, have wide experience of, and have shown ability in relation to, matters of the nature mentioned in section 7 (9) (a) and (b).

(3) A member of the Board shall be appointed for a period of two years, but shall on termination of the period for which he was appointed, if necessary continue to hold office for a further period not exceeding three months until his successor has been appointed.

(4) Whenever a member of the Board vacates his office before the expiration of the period for which he was appointed, a person may, subject to the provisions of subsections (1) and (2) and of section 5 (1), be appointed to fill the vacancy for the unexpired portion of the period for which such member was appointed.

(5) Any person whose period of office as a member of the Board has expired, shall be eligible for reappointment.

Disqualifications for membership of Board or for co-option, and vacation of office

5. (1) No person shall be capable of being appointed as a member of the Board or of being co-opted as a member of the Board or of a committee appointed under section 6 (3), if he—

- (a) is an unrehabilitated insolvent;
- (b) has at any time been convicted of any offence for which he has been sentenced to imprisonment without the option of a fine for a period of not less than twelve months, unless he has received a grant of amnesty or a free pardon, or unless the period of such imprisonment expired at least five years before the date of his appointment or co-option; or
- (c) is of unsound mind, and has been so declared by a competent court.

(2) A member of the Board or a co-opted member of a committee referred to in subsection (1) shall vacate his office if he—

- (a) becomes subject to any disqualification mentioned in subsection (1);
- (b) in writing tenders his resignation, in the case of a member of the Board, to the State President, or in the case of a co-opted member of such a committee, to the chairman of the Board;
- (c) in the case of a member of the Board, is relieved of his office under subsection (3); or
- (d) is convicted of an offence referred to in section 8 or 9.

(3) A member of the Board may at any time be relieved of his office by the State President if such a member has in the opinion of the State President—

- (a) been guilty of improper conduct in the performance of his functions as such a member; or
- (b) become unfit for his duties as such a member or is no longer able to perform them efficiently.

Functioning of Board

6. (1) The members of the Board shall at the first meeting of the Board after its constitution in terms of this Act, and as often thereafter as may be necessary, out of their number elect a vice-chairman, who may act in the stead of the chairman whenever the chairman is absent or unable to perform any of his functions.

(2) A member of the Board, excluding such a member who is a person in the full-time service of the State, may, in respect of his services as such a member and personal expenditure incurred by him in connection with the rendering of such services, be paid such remuneration (if any) and allowances as the Minister may, with the concurrence of the Minister of Finance, determine.

(3) (a) The Board may appoint a committee or more than one committee, consisting of a member or more than one member of the Board and such other persons as the Board may in its discretion co-opt to serve on any such committee, to conduct on behalf of the Board any inquiry referred to in section 7, and shall, where such a committee consists of more than one member of the Board, designate one such member as the chairman of the

doeleindes van so 'n ondersoek al die bevoegdhede uit en verrig al die werksaamhede en pligte wat by hierdie Wet met betrekking tot so 'n ondersoek aan die Raad verleen of toegewys word.

(b) 'n Kragtens paragraaf (a) aangestelde komitee moet aan die Raad 'n skriftelike verslag voorlê oor enige ondersoek ingevolge daardie paragraaf deur hom onderneem met betrekking tot 'n aangeleentheid bedoel in artikel 7 wat deur die Raad ondersoek moet word, en die Raad kan daarop volgens voorskrif van genoemde artikel met betrekking tot bedoelde aangeleentheid handel asof die Raad self die ondersoek onderneem het.

(c) 'n Kragtens paragraaf (a) aangestelde komitee kan, benewens enige persoon kragtens daardie paragraaf deur die Raad gekoöpteer om in die komitee te dien, na goeddunke enige persoon as 'n lid van die komitee koöpteer om die komitee by te staan by die verrigting van enige van sy werksaamhede of pligte of om die komitee van advies te dien aangaande enige aangeleentheid wat die onderwerp vorm van enige bevoegdheid, werksaamheid of plig van die komitee.

(4) (a) Die Raad kan enige persoon as 'n lid van die Raad koöpteer om die Raad by te staan by die verrigting van enige van sy werksaamhede of pligte of om die Raad van advies te dien aangaande enige aangeleentheid wat die onderwerp vorm van enige bevoegdheid, werksaamheid of plig van die Raad.

(b) Iemand wat ingevolge die bepalinge van paragraaf (a) gekoöpteer is, het nie stemreg by enige vergadering van die Raad nie.

(c) Die bepalinge van paragraaf (b) is *mutatis mutandis* van toepassing met betrekking tot 'n komitee kragtens subartikel (3) (a) aangestel.

(d) Die bepalinge van subartikel (2) is *mutatis mutandis* van toepassing ten opsigte van 'n persoon wat ingevolge paragraaf (a) as 'n lid van die Raad, of ingevolge subartikel (3) (a) of (c) as 'n lid van 'n komitee, gekoöpteer word.

(5) (a) Die sekretariële en administratiewe werk verbonde aan die uitoefening van sy bevoegdhede en die verrigting van sy werksaamhede en pligte deur die Raad of deur 'n komitee kragtens subartikel (3) (a) aangestel, word verrig deur persone in diens van die Staat wat die Minister, behoudens die bepalinge van die Staatsdienswet, 1984 (Wet No. 111 van 1984), vir daardie doel aanwys.

(b) 'n Persoon kragtens paragraaf (a) aangewys, kan, sonder dat die algemeenheid van paragraaf (a) deur die bepalinge van hierdie paragraaf beperk word, onderworpe aan die beheer en voorskrifte van die Raad die opstel van 'n konsep van 'n in artikel 7 (1) bedoelde verslag van die Raad behartig.

(6) Die kworum vir 'n vergadering van die Raad is die helfte van die lede daarvan plus een.

(7) Die Raad kan reëls, wat nie met die bepalinge van hierdie Wet strydig is nie, aanneem in verband met die uitoefening van die bevoegdhede of die verrigting van die werksaamhede en pligte van die Raad of 'n komitee kragtens subartikel (3) aangestel, met inbegrip van reëls waarby die prosedure by vergaderings van die Raad of van so 'n komitee, of die wyse waarop besluite deur die Raad of deur so 'n komitee geneem word, voorgeskryf word.

Bevoegdhede, werksaamhede en pligte van Raad

7. (1) Die Raad kan ingevolge die bepalinge van subartikel (2) of (3) ondersoek instel na en 'n skriftelike verslag opstel met betrekking tot die noodsaaklikheid of wenslikheid daarvan dat 'n bepaalde gebied ingevolge die bepalinge van artikel 2 tot 'n vryevestigingsgebied verklaar word.

(2) Die Raad moet—

(a) op versoek van die Staatspresident;

(b) indien die gebied ten opsigte waarvan ondersoek en verslag ingevolge hierdie artikel gedoen staan te word (hieronder in hierdie artikel die betrokke gebied genoem) 'n gebied bedoel in artikel 2 (2) is, op versoek van die betrokke Ministersraad; of

(c) indien die betrokke gebied 'n ander gebied as 'n gebied bedoel in artikel 2 (2) is, op versoek van die Minister of, indien die reg om onroerende goed

FREE SETTLEMENT AREAS ACT, 1988

Act No. 102, 1988

- committee, and any such committee shall for the purposes of any such inquiry exercise all the powers and perform all the functions and duties conferred upon or entrusted to the Board by this Act in relation to such an inquiry.
- 5 (b) A committee appointed under paragraph (a) shall submit to the Board a written report in respect of any inquiry conducted by it in terms of that paragraph in regard to any matter referred to in section 7 which the Board is required to investigate, and the Board may thereupon act in regard to that matter as provided in the said section as if the Board had itself conducted
- 10 such inquiry.
- (c) A committee appointed under paragraph (a) may, in addition to any person co-opted by the Board under that paragraph to serve on the committee, in its discretion co-opt any person as a member of the committee to assist the committee in the performance of any of its functions or duties, or to advise
- 15 the committee with regard to any matter which forms the subject of any power, function or duty of the committee.
- (4) (a) The Board may co-opt any person as a member of the Board to assist the Board in the performance of any of its functions or duties or to advise the Board with regard to any matter which forms the subject of any power,
- 20 function or duty of the Board.
- (b) A person co-opted in terms of the provisions of paragraph (a) shall not be entitled to vote at any meeting of the Board.
- (c) The provisions of paragraph (b) shall *mutatis mutandis* apply in relation to a committee appointed under subsection (3) (a).
- 25 (d) The provisions of subsection (2) shall *mutatis mutandis* apply in respect of any person co-opted in terms of paragraph (a) as a member of the Board, or in terms of subsection (3) (a) or (c) as a member of a committee.
- (5) (a) The secretarial and administrative work incidental to the exercise of its powers and the performance of its functions and duties by the Board or by
- 30 a committee appointed under subsection (3) (a), shall be performed by persons in the service of the State designated for that purpose by the Minister subject to the provisions of the Public Service Act, 1984 (Act No. 111 of 1984).
- (b) Any person designated under paragraph (a) may, the generality of paragraph (a) not being limited by the provisions of this paragraph, subject to the control and directions of the Board, undertake the compilation of a draft of a report of the Board referred to in section 7 (1).
- (6) The quorum for a meeting of the Board shall be half of the members thereof
- 35 plus one.
- (7) The Board may adopt rules, which shall not be inconsistent with the provisions of this Act, in connection with the exercise of the powers or the performance of the functions and duties of the Board or a committee appointed under subsection (3), including rules by which the procedure at meetings of the Board or of such a committee, or the manner in which decisions shall be taken by the Board or by such
- 45 a committee, is prescribed.

Powers, functions and duties of Board

7. (1) The Board may in terms of the provisions of subsection (2) or (3) inquire into, and compile a written report relating to, the necessity or desirability thereof that a particular area be declared to be a free settlement area in terms of the
- 50 provisions of section 2.
- (2) The Board shall—
- (a) at the request of the State President;
- (b) if the area in respect of which an inquiry is to be conducted and a report is to be submitted in terms of this section (hereinafter in this section referred
- 55 to as the relevant area) is an area referred to in section 2 (2), at the request of the Ministers' Council concerned; or
- (c) if the relevant area is an area other than an area referred to in section 2 (2), at the request of the Minister or, if the right to occupy, to hold or to acquire

Wet No. 102, 1988

WET OP VRYEVESTIGINGSGBIEDE, 1988

in so 'n ander gebied te okkupeer, te besit of te verkry vir lede van 'n bepaalde bevolkingsgroep voorbehou is by of kragtens die een of ander wetsbepaling waarvan die uitvoering aan die administrateur van 'n provinsie opgedra is, op versoek van daardie administrateur,

ondersoek instel na, en by wyse van 'n skriftelike verslag bedoel in subartikel (1)— 5

- (i) in die geval van 'n versoek bedoel in paragraaf (a), die Staatspresident;
- (ii) in die geval van 'n versoek bedoel in paragraaf (b), die Staatspresident en die betrokke Ministersraad; of
- (iii) in die geval van 'n versoek bedoel in paragraaf (c), die Staatspresident en die Minister of die Staatspresident en die betrokke administrateur, na 10

gelang van die geval, van advies dien aangaande, die noodsaaklikheid of wenslikheid daarvan dat 'n bepaalde gebied ingevolge die bepaling van artikel 2 tot 'n vryevestigingsgebied verklaar word.

(3) (a) Die Raad kan op versoek van— 15

- (i) 'n plaaslike owerheidsliggaam waarvan die regsgebied of 'n deel van die regsgebied die betrokke gebied uitmaak; of
- (ii) 'n dorpsontwikkelaar deur wie die betrokke gebied as 'n dorp ontwikkel word of ontwikkel staan te word,

en na oorlegpleging— 20

(aa) indien die betrokke gebied 'n gebied bedoel in artikel 2 (2) is of in sy geheel of gedeeltelik deel vorm van so 'n laasgenoemde gebied of so 'n laasgenoemde gebied insluit, met die betrokke Ministersraad; of

(bb) indien die betrokke gebied so 'n ander gebied is soos bedoel in subartikel (2) (c) van hierdie artikel, met die Minister of die betrokke 25

administrateur, na gelang van die geval, ondersoek instel na, en 'n skriftelike verslag soos bedoel in subartikel (1) opstel aangaande, die noodsaaklikheid of wenslikheid daarvan dat die gebied ten opsigte waarvan die versoek gerig is, ingevolge die bepaling van artikel 2 tot 'n vryevestigingsgebied verklaar word. 30

(b) By die toepassing van hierdie subartikel beteken "regsgebied"—

- (i) met betrekking tot 'n plaaslike owerheidsliggaam wat 'n bestuursliggaam is soos bedoel in die omskrywing van "plaaslike owerheidsliggaam" in artikel 1, die gebied waarvoor of ten opsigte waarvan of vir die beheer en bestuur waarvan daardie bestuursliggaam ingestel is; en 35
- (ii) met betrekking tot 'n plaaslike owerheidsliggaam wat 'n plaaslike owerheid is soos bedoel in die omskrywing van "plaaslike owerheidsliggaam" in artikel 1, die regsgebied van daardie plaaslike owerheid uitgesonderd enige deel van daardie regsgebied waarvoor of ten opsigte waarvan of vir die beheer en bestuur waarvan daar ook 'n 40 bestuursliggaam bedoel in subparagraaf (i) ingestel is.

(4) 'n Verslag ingevolge die bepaling van subartikel (3) deur die Raad opgestel, moet so spoedig doenlik na voltooiing daarvan, deur die Raad by die Minister ingelewer word, wat—

- (a) daardie verslag aan die Staatspresident; en 45
- (b) indien die gebied waarop die verslag betrekking het 'n gebied bedoel in artikel 2 (2) is, 'n afskrif van daardie verslag ook aan die betrokke Ministersraad,

moet voorlê.

(5) Die Raad moet— 50

(a) nie later nie as dertig dae voordat hy met 'n ondersoek ingevolge subartikel (2) of (3) begin, een maal in 'n Afrikaanse sowel as 'n Engelse nuusblad wat in omloop is in die distrik waarin die betrokke gebied geleë is, kennis gee van sy voorneme om so 'n ondersoek in te stel en moet in daardie kennisgewing— 55

- (i) die betrokke gebied op die wyse wat hy doeltreffend ag, omskryf;
- (ii) alle persone wat daarby belang het, versoek om enige kommentaar of vertoë wat hulle in verband met die beoogde ondersoek tot die Raad wil rig, by 'n adres in die kennisgewing vermeld en nie later nie as 60 agt-en-twintig dae na 'n datum wat in die kennisgewing vermeld word, en wat nie 'n datum voor die datum van die kennisgewing mag wees nie, skriftelik by die Raad in te dien;

FREE SETTLEMENT AREAS ACT, 1988

Act No. 102, 1988

immovable property in such other area is reserved for members of a particular population group by or under any provision of a law the administration of which has been assigned to the administrator of a province, at the request of that administrator,

5 inquire into, and by means of a written report referred to in subsection (1), advise—

(i) in the case of a request referred to in paragraph (a), the State President;

(ii) in the case of a request referred to in paragraph (b), the State President and the Ministers' Council concerned; or

10 (iii) in the case of a request referred to in paragraph (c), the State President and the Minister or the State President and the administrator concerned, as the case may be,

with regard to the necessity or desirability thereof that a particular area be declared to be a free settlement area in terms of the provisions of section 2.

(3) (a) The Board may at the request of—

15 (i) a local government body whose area of jurisdiction or a part of whose area of jurisdiction constitutes the relevant area; or

(ii) a township developer by whom the relevant area is being or is to be developed as a township, and after consultation—

20 (aa) if the relevant area is an area referred to in section 2 (2) or in its entirety or partially forms part of such a last-mentioned area or includes such a last-mentioned area, with the Ministers' Council concerned; or

25 (bb) if the relevant area is any such other area as is referred to in subsection (2) (c) of this section, with the Minister or the administrator concerned, as the case may be,

inquire into, and compile such written report as is referred to in subsection (1) with regard to, the necessity or desirability thereof that the area in respect of which the request has been made, be declared to be a free settlement area in terms of the provisions of section 2.

30 (b) For the purposes of this subsection "area of jurisdiction"—

35 (i) in relation to a local government body which is a management body referred to in the definition of "local government body" in section 1, means the area for which or in respect of which or for the control and management of which that management body has been established; and

40 (ii) in relation to a local government body which is a local authority referred to in the definition of "local government body" in section 1, means the area of jurisdiction of that local authority excluding any part of that area of jurisdiction for which or in respect of which or for the control and management of which there has also been established a management body referred to in subparagraph (i).

(4) A report compiled by the Board in terms of the provisions of subsection (3) shall as soon as is practicable after the completion thereof be lodged by the Board 45 with the Minister, who shall submit—

(a) that report to the State President; and

(b) if the area to which the report relates is an area referred to in section 2 (2), a copy of that report also to the Ministers' Council concerned.

(5) The Board shall—

50 (a) not later than thirty days before commencing an inquiry in terms of subsection (2) or (3), give notice once in an Afrikaans as well as an English newspaper circulating in the district in which the relevant area is situated, of its intention to conduct such an inquiry and shall in that notice—

(i) define the relevant area in such manner as it may deem effective;

55 (ii) invite all persons who have an interest therein to lodge in writing with the Board at an address specified in the notice and not later than twenty-eight days after a date specified in the notice, and which shall not be a date prior to the date of the notice, any comments or representations which they may wish to offer or make to the Board in connection with the contemplated inquiry;

60

- (b) minstens veertien dae voor die datum waarop hy ingevolge paragraaf (a) kennis gee, 'n afskrif van die betrokke kennisgewing in sowel die Afrikaanse as die Engelse taal beskikbaar stel aan elke plaaslike owerheidsliggaam van die regsgebied waarvan die betrokke gebied in sy geheel of gedeeltelik 'n deel vorm of waarvan die regsgebied in die betrokke gebied ingesluit is, en daardie plaaslike owerheidsliggaam moet so spoedig doenlik na ontvangs van so 'n afskrif soortgelyke afskrifte op die wyse wat hy goetvind, versprei onder alle persone wie se name voorkom op 'n lys van kiesers vir die verkiesing van lede van daardie plaaslike owerheidsliggaam en wie se adresse volgens genoemde kieserslys adresse binne die betrokke gebied is of, by ontstentenis van so 'n kieserslys, onder alle persone wat volgens registers in die besit van die plaaslike owerheidsliggaam of waarin die plaaslike owerheidsliggaam insae het, die eienaars of okkuperders is van persele wat binne die betrokke gebied, vir sover dit deel uitmaak van die regsgebied van daardie plaaslike owerheidsliggaam, geleë is; en
- (c) alle kommentaar en verhoë (as daar is) uit hoofde van die bepalings van paragraaf (a) (ii) binne genoemde tydperk van agt-en-twintig dae deur hom ontvang, in ooreenstemming met die doen van die ondersoek en die opstel van sy verslag ingevolge subartikel (2) of (3).
- (6) Die Raad kan na verstryking van die tydperk van agt-en-twintig dae bedoel in subartikel (5) (a) (ii) met 'n ondersoek ingevolge subartikel (2) of (3) voortgaan ondanks enige versuim van 'n plaaslike owerheidsliggaam bedoel in subartikel (5) (b) om enige plig wat ingevolge laasgenoemde subartikel op daardie plaaslike owerheidsliggaam rus, na te kom of volledig na te kom.
- (7) Vir die doeleindes van 'n ondersoek ingevolge hierdie artikel—
- (a) moet die Raad getuienis inwin; en
- (b) kan die Raad die navorsing doen of laat doen wat hy nodig ag, en by die toepassing van hierdie artikel is die bepalings van artikels 4, 5 en 6 van die Kommissiewet, 1947 (Wet No. 8 van 1947), *mutatis mutandis* met betrekking tot die Raad van toepassing, en beskik die Raad oor die bevoegdhede wat by artikels 2, 3 en 4 van daardie Wet aan 'n kommissie daarin beoog, verleen word, asof die Raad so 'n kommissie is, asook oor die ander bevoegdhede wat die Minister vir die doeleindes van hierdie artikel van tyd tot tyd by kennisgewing in die *Staatskoerant* aan die Raad verleen.
- (8) 'n Verslag wat uit hoofde van die bepalings van subartikel (2) of (3) deur die Raad opgestel is, moet deur die voorsitter van die Raad onderteken word en so spoedig doenlik na voltooiing daarvan, deur die Raad aan die ampsbekleër of liggaam wat ingevolge subartikel (2) by wyse van daardie verslag van advies geding moet word of by wie daardie verslag ingevolge subartikel (4) ingelewer moet word, beskikbaar gestel word, en, tensy hy die betrokke ampsbekleër is, moet 'n afskrif van die verslag in elke geval deur die Raad verstrek word aan die Minister, asook aan die administrateur van die provinsie waarin die gebied waarop die verslag betrekking het, geleë is.
- (9) Die Raad moet in 'n verslag wat ingevolge hierdie artikel deur hom opgestel word, in die mate wat hy toereikend ag die volgende aangeleenthede behandel, naamlik—
- (a) die maatskaplike en sosiaal-ekonomiese toestande wat heers, of na die oordeel van die Raad kan ontwikkel, in die betrokke gebied, asook in aangrensende of nabygeleë gebiede (hieronder in hierdie subartikel die omgewing genoem) waarin die maatskaplike en sosiaal-ekonomiese toestande beïnvloed kan word deur die bogenoemde toestande wat in eersgenoemde gebied heers of kan ontwikkel;
- (b) die behoefte (as daar is) aan en beskikbaarheid van—
- (i) grond vir doeleindes van bewoning en gemeenskapsontwikkeling en vir sake- en nywerheidspersele;
- (ii) behuising; en
- (iii) dienste, fasiliteite, geriewe of werke waarvan die plig tot die lewering of verskaffing of waarvoor die verantwoordelikheid normaalweg by 'n plaaslike owerheidsliggaam berus, in die betrokke gebied en die omgewing;
- (c) die standpunte van plaaslike owerheidsliggame asook ander liggame, organisasies of persone wat na die oordeel van die Raad 'n belang het by

FREE SETTLEMENT AREAS ACT, 1988

Act No. 102, 1988

- (b) at least fourteen days prior to the date on which it gives notice in terms of paragraph (a), make a copy of the notice in question in the Afrikaans as well as the English language available to every local government body of whose area of jurisdiction the relevant area in its entirety or partially forms a part or whose area of jurisdiction is included in the relevant area, and that local government body shall as soon as is practicable after the receipt of such a copy, distribute in such manner as it may deem fit similar copies among all persons whose names appear in a voters' list for the election of members of that local government body and whose addresses are, according to the said voters' list, addresses within the relevant area or, failing such a voters' list, among all persons who are, according to registers in the possession of the local government body or to which the local government body has access, the owners or occupiers of premises situated within the relevant area, in so far as it forms part of the area of jurisdiction of that local government body; and
- (c) in conducting the inquiry and compiling its report in terms of subsection (2) or (3), take into consideration all comments and representations (if any) received by it by virtue of the provisions of paragraph (a) (ii) within the said period of twenty-eight days.
- (6) The Board may after the expiration of the period of twenty-eight days referred to in subsection (5) (a) (ii) proceed with an inquiry in terms of subsection (2) or (3) notwithstanding any failure on the part of a local government body referred to in subsection (5) (b) to perform or to fully perform any duty incumbent on that local government body in terms of the last-mentioned subsection.
- (7) For the purposes of an inquiry in terms of this section—
- (a) the Board shall gather evidence; and
 - (b) the Board may do or cause to be done such research as it may deem necessary,
- and for the purposes of this section the provisions of sections 4, 5 and 6 of the Commissions Act, 1947 (Act No. 8 of 1947), shall *mutatis mutandis* apply in relation to the Board, and the Board shall have the powers conferred by sections 2, 3 and 4 of that Act upon a commission contemplated therein, as if the Board were such a commission, as well as such other powers as the Minister may from time to time confer upon the Board by notice in the *Gazette* for the purposes of this section.
- (8) A report compiled by the Board by virtue of the provisions of subsection (2) or (3), shall be signed by the chairman of the Board and shall as soon as is practicable after completion thereof be made available by the Board to the office-bearer or body required to be advised by means of that report in terms of subsection (2) or with whom that report is required to be lodged in terms of subsection (4), and, unless he is the office-bearer concerned, the Minister, as well as the administrator of the province in which the area to which the report relates, is situated, shall in every case be furnished by the Board with a copy of the report.
- (9) The Board shall in a report compiled by it in terms of this section, to such extent as it may deem adequate deal with the following matters, namely—
- (a) the social and socio-economic conditions prevailing, or which may in the opinion of the Board develop, in the relevant area, as well as in adjacent or neighbouring areas (hereinafter in this subsection referred to as the vicinage) in which the social and socio-economic conditions may be affected by the above-mentioned conditions prevailing or which may develop in the first-mentioned area;
 - (b) the need (if any) for and availability of—
 - (i) land for purposes of habitation and community development and for business premises and industrial sites;
 - (ii) housing; and
 - (iii) services, facilities, amenities or works the duty for the rendering or provision of which or the responsibility for which normally vests in a local government body, in the relevant area and the vicinage;
 - (c) the viewpoints of local government bodies as well as other bodies, organizations or persons who in the opinion of the Board have an interest

Wet No. 102, 1988

WET OP VRYEVESTIGINGSGBIEDE, 1988

- die in paragrawe (a) en (b) bedoelde toestande in die betrokke gebied of die omgewing;
- (d) die implikasies wat die verklaring van 'n bepaalde gebied tot 'n vryevestigingsgebied vir die betrokke omgewing en ten opsigte van die funksionering van 'n plaaslike owerheidsliggaam wat deur so 'n stap geraak word, 5 mag inhou; en
- (e) enige ander aangeleentheid wat die Raad nodig ag om te behandel of wat die Staatspresident, 'n betrokke Ministersraad, die Minister of 'n betrokke administrateur met betrekking tot die betrokke gebied vir oorweging na die Raad verwys. 10
- (10) Wanneer die Staatspresident besluit het om kragtens artikel 2 (1) 'n gebied ten opsigte waarvan daar ingevolge subartikel (3) van hierdie artikel 'n ondersoek deur die Raad gedoen is, tot 'n vryevestigingsgebied te verklaar of om daardie gebied nie tot 'n vryevestigingsgebied te verklaar nie, moet die Raad so spoedig doenlik nadat die besluit van die Staatspresident tot die Raad se kennis gekom het, 15 die betrokke plaaslike owerheidsliggaam of dorpsontwikkelaar skriftelik van die besluit van die Staatspresident in kennis stel.

Verbod op ontvangs van beloning

8. 'n Lid van die Raad wat regstreeks of onregstreeks enige beloning, van watter aard ook al, van enigiemand ontvang in verband met enige aangeleentheid deur die Raad behandel, is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete van hoogstens R12 000 of met gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens drie jaar, en is daarna permanent onbevoeg om ingevolge hierdie Wet in 'n amp aangestel te word. 20

Geheimhouding

9. 'n Lid van die Raad wat, behalwe met die toestemming van die Raad of as 'n getuie in 'n geregshof of by die verrigting van sy werksaamhede as so 'n lid, enige inligting openbaar wat hy in die loop van die verrigting van sy werksaamhede as so 'n lid bekom het, is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete van hoogstens R4 000 of met gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens een 30 jaar, en is daarna permanent onbevoeg om ingevolge hierdie Wet in 'n amp aangestel te word.

Regulasies

10. Die Minister kan by kennisgewing in die *Staatskoerant* regulasies uitvaardig wat die vorm waarin en die wyse waarop 'n versoek bedoel in artikel 7 (3) deur 'n 35 plaaslike owerheidsliggaam of 'n dorpsontwikkelaar tot die Raad gerig moet word, en die inligting wat so 'n versoek moet vergesel, voorskryf.

Finansiering

11. Alle uitgawes aangegaan in verband met die Raad en die bedrywighede van die Raad ingevolge hierdie Wet, word uit die Staatsinkomstefonds bestry by wyse van 'n 40 bewilliging ingevolge artikel 4 van die Skatkis- en Ouditwet, 1975 (Wet No. 66 van 1975), ten laste van die Staatsinkomsterekening.

Kort titel en inwerkingtrekking

12. Hierdie Wet heet die Wet op Vryevestigingsgebiede, 1988, en tree in werking op 'n datum wat die Staatspresident by proklamasie in die *Staatskoerant* bepaal. 45

LOCAL GOVERNMENT AFFAIRS IN FREE SETTLEMENT AREAS
ACT, 1988

Act No. 103, 1988

GENERAL EXPLANATORY NOTE:

[] Words in bold type in square brackets indicate omissions from existing enactments.

 Words underlined with solid line indicate insertions in existing enactments.

ACT

To provide for representation and franchise in respect of local government affairs in free settlement areas; and for matters connected therewith.

(Afrikaans text signed by the acting State President.)

(Assented to 30 January 1989.)

BE IT ENACTED by the State President and the Parliament of the Republic of South Africa, as follows:—

Option of existing voters in area declared to be free settlement area

1. (1) In this section, unless the context otherwise indicates—
 - 5 (i) “Administrator” means the Administrator-in-Executive Committee of the province concerned; (i)
 - (ii) “free settlement area” means a free settlement area as defined in section 1 of the Free Settlement Areas Act, 1988; (v)
 - 10 (iii) “local authority” means—
 - (a) a local authority as defined in section 1 of the Local Government (Extension of Powers) Ordinance, 1962 (Ordinance No. 22 of 1962 (Transvaal)) (hereinafter in this Act referred to as the Transvaal Ordinance);
 - 15 (b) a local authority as defined in section 1 of the Local Authorities (Development according to Community) Ordinance, 1963 (Ordinance No. 6 of 1963 (Cape of Good Hope)) (hereinafter in this Act referred to as the Cape Ordinance);
 - (c) a local authority as defined in section 1 of the Local Government Ordinance (Coloureds and Free Settlement Areas), 1963 (Ordinance No. 12 of 1963 (Orange Free State)) (hereinafter in this Act referred to as the Free State Ordinance);
 - 20 (d) a local authority as defined in sections 1 and 305 of the Local Authorities Ordinance, 1974 (Ordinance No. 25 of 1974 (Natal)) (hereinafter in this Act referred to as the Natal Ordinance); or
 - 25 (e) a local authority as defined in section 1 of the Black Local Authorities Act, 1982 (Act No. 102 of 1982); (iv)
 - (iv) “management body” means a consultative, local affairs or management committee established for a free settlement area or areas under—
 - 30 (a) section 2 (2A) of the Transvaal Ordinance;
 - (b) section 2 (1A) of the Cape Ordinance;
 - (c) section 2 (3) of the Free State Ordinance; or
 - (d) section 306 (1A) of the Natal Ordinance; (ii)
 - (v) “Official Gazette” means the *Official* or *Provincial Gazette* of the province concerned. (iii)

Wet No. 103, 1988

WET OP PLAASLIKE OWERHEIDSAANGELEENTHEDE IN VRYESTIGINGSGEBIEDE, 1988

- (v) "vryvestigingsgebied" 'n vryvestigingsgebied soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Vryvestigingsgebiede, 1988. (ii)
- (2) 'n Persoon wat onmiddellik voor die datum met ingang waarvan 'n gebied kragtens artikel 2 van die Wet op Vryvestigingsgebiede, 1988, tot 'n vryvestigingsgebied verklaar is, ingevolge enige wetsbepaling met betrekking tot munisipale stemreg uit hoofde van sy verband met sodanige gebied as 'n kieser geregistreer was ten opsigte van 'n plaaslike owerheid, kan binne 90 dae vanaf sodanige datum, ooreenkomstig die bepalings van subartikel (3) 'n keuse uitoefen om op die kieserslys waarop hy toe geregistreer was (hieronder in hierdie artikel die oorspronklike kieserslys genoem), te bly en nie as 'n kieser ten opsigte van die bestuursliggaam van daardie vryvestigingsgebied geregistreer te word nie.
- (3) Die keuse in subartikel (2) bedoel, word uitgeoefen deur skriftelik kennis te gee aan die Administrateur op die wyse wat vir daardie doel deur hom by kennisgewing in die *Offisiële Koerant* voorgeskryf word.
- (4) Die naam en besonderhede van 'n persoon wat die keuse bedoel in subartikel (2) binne die tydperk in daardie subartikel vermeld, uitoefen, bly op die oorspronklike kieserslys vir so lank as wat hy ingevolge die toepaslike wetsbepaling met betrekking tot munisipale stemreg as 'n kieser kwalifiseer, en daardie persoon kwalifiseer behoudens die bepalings van subartikel (5) nie om op die kieserslys vir die betrokke vryvestigingsgebied geregistreer te word nie.
- (5) 'n Persoon bedoel in subartikel (4) kan te eniger tyd na die eerste verkiesing van 'n bestuursliggaam vir die betrokke vryvestigingsgebied op die wyse wat die Administrateur by kennisgewing in die *Offisiële Koerant* voorskryf, 'n keuse uitoefen om van die oorspronklike kieserslys verwyder te word en op die kieserslys vir die betrokke vryvestigingsgebied geregistreer te word, welke keuse finaal sal wees.
- (6) 'n Kieser wat nie die keuse bedoel in subartikel (2) binne die tydperk in daardie subartikel vermeld, uitoefen nie, kwalifiseer na verstryking van daardie tydperk om op die kieserslys vir die betrokke vryvestigingsgebied geregistreer te word en kwalifiseer nie meer vir registrasie as 'n kieser op die oorspronklike kieserslys nie.
- (7) Die Administrateur kan by kennisgewing in die *Offisiële Koerant* bepaal op welke wyse persone bedoel in subartikel (4) aan munisipale verkiesings kan deelneem.

Vervanging van lang titel van Ordonnansie 22 van 1962 (Transvaal)

2. Die lang titel van die Transvaalse Ordonnansie word hierby deur die volgende lang titel vervang:

"'n Ordonnansie om voorsiening te maak vir die instelling van 'n raadplegende komitee, 'n bestuurskomitee of 'n plaaslike bestuur vir 'n groepsgebied of gedeelte daarvan of vir 'n vryvestigingsgebied en om voorsiening te maak vir aangeleenthede in verband daarmee."

Wysiging van artikel 1 van Ordonnansie 22 van 1962 (Transvaal), soos gewysig deur artikel 1 van Ordonnansie 12 van 1974

3. Artikel 1 van die Transvaalse Ordonnansie word hierby gewysig—

- (a) deur die omskrywing van "plaaslike bestuur" deur die volgende omskrywing te vervang:
- "'plaaslike bestuur' 'n stadsraad, dorpsraad of gesondheidskomitee ingestel ingevolge die bepalings van die Ordonnansie op Plaaslike Bestuur, 1939, en, met betrekking tot 'n vryvestigingsgebied wat binne die regsgebied van 'n plaaslike owerheid soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Swart Plaaslike Owerhede, 1982 (Wet No. 102 van 1982), geleë is, so 'n plaaslike owerheid, en omvat die Gesondheidsraad vir Buite-Stedelike Gebiede ingestel ingevolge die bepalings van die Ordonnansie tot die Instelling van 'n Gesondheidsraad vir Buite-Stedelike Gebiede, 1943;" en
- (b) deur die volgende omskrywing by te voeg:
- "'vryvestigingsgebied' 'n vryvestigingsgebied soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Vryvestigingsgebiede, 1988."

LOCAL GOVERNMENT AFFAIRS IN FREE SETTLEMENT AREAS
ACT, 1988

Act No. 103, 1988

(2) Any person who immediately before the date with effect from which an area has been declared to be a free settlement area under section 2 of the Free Settlement Areas Act, 1988, was registered as a voter in respect of a local authority in terms of any law regarding municipal franchise by virtue of his connection with such area, may within 90 days as from such date, in accordance with the provisions of subsection (3) elect to remain on the voters' list on which he was then registered (hereinafter in this section referred to as the original voters' list), and not to be registered as a voter in respect of the management body of that free settlement area.

(3) The option referred to in subsection (2) shall be exercised by giving notice in writing to the Administrator in the manner prescribed by him for that purpose by notice in the *Official Gazette*.

(4) The name and particulars of any person who exercises the option referred to in subsection (2) within the period mentioned in that subsection, shall remain on the original voters' list for as long as he qualifies as a voter in terms of the applicable law regarding municipal franchise, and that person shall, subject to the provisions of subsection (5), not qualify to be registered on the voters' list for the free settlement area.

(5) A person referred to in subsection (4) may at any time after the first election of a management body for the free settlement area concerned elect in the manner prescribed by the Administrator by notice in the *Official Gazette* to be removed from the original voters' list and to be registered on the voters' list for the free settlement area concerned, which option shall be final.

(6) Any voter who does not exercise the option referred to in subsection (2) within the period mentioned in that subsection shall, after that period has expired, qualify to be registered on the voters' list for the free settlement area and shall no longer qualify to be registered as a voter on the original voters' list.

(7) The Administrator may by notice in the *Official Gazette* determine the manner in which persons referred to in subsection (4) may participate in municipal elections.

Substitution of long title of Ordinance 22 of 1962 (Transvaal)

2. The following long title is hereby substituted for the long title of the Transvaal Ordinance:

"An Ordinance to provide for the establishment of a consultative committee, management committee or a local authority for a group area or portion thereof or for a free settlement area and to provide for matters incidental thereto."

35 Amendment of section 1 of Ordinance 22 of 1962 (Transvaal), as amended by section 1 of Ordinance 12 of 1974

3. Section 1 of the Transvaal Ordinance is hereby amended—

(a) by the insertion after the definition of "Administrator" of the following definition:

40 "free settlement area' means a free settlement area as defined in section 1 of the Free Settlement Areas Act, 1988;" and

(b) by the substitution for the definition of "local authority" of the following definition:

45 "local authority' means a town council, village council or health committee established in terms of the Local Government Ordinance, 1939, and, in relation to a free settlement area situated within the area of jurisdiction of a local authority as defined in section 1 of the Black Local Authorities Act, 1982 (Act No. 102 of 1982), such local authority, and includes the Peri-Urban Areas Health Board established in terms of the Peri-Urban Areas Health Board Ordinance, 1943;"

Wet No. 103, 1988

WET OP PLAASLIKE OWERHEIDSAANGELEENTHEDE IN
VRYESTIGINGSGBIEDE, 1988

Vervanging van artikel 2 van Ordonnansie 22 van 1962 (Transvaal), soos gewysig deur artikel 1 van Ordonnansie 25 van 1978 en artikel 1 van Ordonnansie 5 van 1983

4. Artikel 2 van die Transvaalse Ordonnansie word hierby deur die volgende artikel vervang:

“Instelling van raadplegende of bestuurskomitee.

2. (1) Die Administrateur kan met die goedkeuring van die Minister, by kennisgewing in die *Provinsiale Koerant*—

(a) ’n raadplegende komitee of ’n bestuurskomitee binne die regsgebied van ’n plaaslike bestuur instel vir een of meer groepsgebiede of vir een of meer gedeeltes van ’n groepsgebied of groepsgebiede of vir een of meer groepsgebiede en een of meer gedeeltes van ’n groepsgebied of groepsgebiede ingestel vir dieselfde groep, uitgesonderd ’n groepsgebied ingestel vir die blanke groep of ’n gedeelte van so ’n groepsgebied, en geleë binne die regsgebied van daardie plaaslike bestuur;

(b) die gebied waarvoor ’n raadplegende komitee of ’n bestuurskomitee ingestel is, verander deur dit te verklein of deur een of meer groepsgebiede of een of meer gedeeltes van ’n groepsgebied of groepsgebiede of een of meer groepsgebiede en een of meer gedeeltes van ’n groepsgebied of groepsgebiede ingestel vir dieselfde groep en geleë binne die regsgebied van dieselfde plaaslike bestuur, daarby in te lyf;

(c) die getal lede van ’n raadplegende komitee of ’n bestuurskomitee vermeerder of verminder; of

(d) ’n raadplegende komitee of bestuurskomitee afskaf.

(2) Enige **[sodanige]** raadplegende komitee of bestuurskomitee bedoel in subartikel 1 bestaan geheel en al uit lede van die groep vir wie sodanige groepsgebied of groepsgebiede ingestel is.

(2A) (a) Wanneer ’n gebied tot ’n vryvestigingsgebied kragtens artikel 2 van die Wet op Vryvestigingsgebiede, 1988, verklaar is, kan die Administrateur by kennisgewing in die *Provinsiale Koerant* ’n raadplegende of bestuurskomitee vir sodanige vryvestigingsgebied instel, en hy kan ’n aldus ingestelde raadplegende of bestuurskomitee te eniger tyd aldus afskaf.

(b) Die Administrateur kan by kennisgewing bedoel in paragraaf (a) een raadplegende of bestuurskomitee vir twee of meer vryvestigingsgebiede wat binne die regsgebied van dieselfde plaaslike bestuur geleë is, instel of afskaf.

(3) (a) Geen plaaslike bestuur wat regsbevoegdheid uitoefen binne ’n gebied waarvoor ’n raadplegende komitee ingestel is, neem enige besluit met betrekking tot ’n aangeleentheid ten opsigte waarvan sodanige komitee geraadpleeg moet word ingevolge enige regulasie nie, tensy hy sodanige komitee geraadpleeg het en behoorlike oorweging geskenk het aan enige voorstelle of kommentaar wat die komitee gemaak het.

(b) Indien so ’n komitee versuim om sy voorstelle of kommentaar te maak binne veertien dae nadat hy versoek is om dit te doen, of binne die verdere tydperk wat die betrokke plaaslike bestuur na goeddunke toestaan, word daar geag dat die komitee geen voorstelle of kommentaar het om te maak nie.

(4) Ondanks die bepalinge van subartikel (1), kan die Administrateur, met die goedkeuring van die Minister, by kennisgewing in die *Provinsiale Koerant* ’n gebied—

(a) wat binne die regsgebied van die betrokke plaaslike bestuur geleë is, maar wat nie ’n gedeelte is nie van ’n groepsgebied waarvoor ’n bestuurskomitee ingestel is soos in daardie subartikel beoog; en

(b) waarin, na sy mening, die getal inwoners wat lede van dieselfde groep is as die groep in subartikel (2) genoem, verteenwoordiging op daardie bestuurskomitee regverdig,

omskryf en goedkeur dat daardie lede vir die gebied aldus omskryf, ’n verteenwoordiger as ’n lid van daardie bestuurskomitee kan verkies.

(5) Die gebied ingevolge subartikel (4) omskryf, word by die toepassing van artikels 2A en 4 geag ’n gedeelte te wees van ’n groepsgebied waarvoor ’n bestuurskomitee ingestel is soos in subartikel (1) beoog.”

LOCAL GOVERNMENT AFFAIRS IN FREE SETTLEMENT AREAS
ACT, 1988

Act No. 103, 1988

Substitution of section 2 of Ordinance 22 of 1962 (Transvaal), as amended by section 1 of Ordinance 25 of 1978 and section 1 of Ordinance 5 of 1983

4. The following section is hereby substituted for section 2 of the Transvaal Ordinance:

5 **"Establishment of consultative or management committee.**

2. (1) The Administrator may, with the approval of the Minister, by notice in the *Provincial Gazette*—

10 (a) establish a consultative committee or a management committee within the area of jurisdiction of a local authority for one or more group areas or for one or more portions of a group area or group areas or for one or more group areas and one or more portions of a group area or group areas established for the same group, other than a group area established for the white group or a portion of such a group area, and situated within the area of jurisdiction of that local authority;

15 (b) alter the area for which a consultative committee or a management committee has been established by decreasing it or by incorporating therein one or more group areas or one or more portions of a group area or group areas or one or more group areas and one or more portions of a group area or group areas established for the same group and situated within the area of jurisdiction of the same local authority;

20 (c) increase or decrease the number of members of a consultative committee or a management committee; or

25 (d) disestablish a consultative committee or a management committee.

(2) Any **[such]** consultative committee or management committee referred to in subsection 1 shall consist wholly of members of the group for whom such group area or group areas were constituted.

30 (2A) (a) When an area has been declared to be a free settlement area under section 2 of the Free Settlement Areas Act, 1988, the Administrator may by notice in the *Provincial Gazette* establish a consultative or management committee for such free settlement area and he may at any time so disestablish a consultative or management committee so established.

35 (b) The Administrator may by notice referred to in paragraph (a) establish or disestablish one consultative or management committee for two or more free settlement areas situated within the area of jurisdiction of the same local authority.

40 (3) (a) No local authority which exercises jurisdiction in an area for which a consultative committee has been established, shall take any decision in regard to any matter in respect of which such committee is to be consulted in terms of any regulation, unless it has consulted such committee and has given due consideration to any suggestions or comments which such committee has made.

45 (b) If any such committee fails to furnish its suggestions or comments within fourteen days after it was requested to do so, or within such further period as the local authority concerned may in its discretion allow, it shall be deemed that the committee has no suggestions or comments to make.

50 (4) Notwithstanding the provisions of subsection (1), the Administrator may, with the approval of the Minister, define, by notice in the *Provincial Gazette*, an area—

55 (a) which is situated within the area of jurisdiction of the local authority concerned but which is not a portion of a group area for which a management committee has been established as contemplated in that subsection; and

60 (b) within which, in his opinion, the number of residents who are members of the same group as the group referred to in subsection (2) justifies representation on that management committee,

and approve that those members may for the area so defined, elect a representative as a member of that management committee.

(5) The area defined in terms of subsection (4) shall, for the purposes of sections 2A and 4, be deemed to be a portion of a group area for which a management committee has been established as contemplated in subsection (1)."

Wet No. 103, 1988

WET OP PLAASLIKE OWERHEIDSAANGELEENTHEDE IN
VRYESTIGINGSGEBIEDE, 1988**Wysiging van artikel 3 van Ordonnansie 22 van 1962 (Transvaal), soos gewysig deur
artikel 1 van Ordonnansie 21 van 1986**

5. Artikel 3 van die Transvaalse Ordonnansie word hierby gewysig—

(a) deur in subartikel (2) subparagraaf (i) van paragraaf (a) deur die volgende subparagraaf te vervang: 5

“(i) minstens een ’n persoon moet wees deur die Minister benoem, behalwe waar die gebied uit ’n vryvestigingsgebied of -gebiede bestaan; en”; en

(b) deur subartikel (5) deur die volgende subartikel te vervang: 10

“(5) Die bepalinge van— 10

(a) artikel 153 van die Ordonnansie op Plaaslike Bestuur, 1939;

(b) die Ordonnansie op Munisipale Verkiesings, 1970 (Ordonnansie 16 van 1970),

is *mutatis mutandis* op ’n plaaslike bestuur in subartikel (3) beoog, van toepassing, en by die toepassing van laasgenoemde Ordonnansie— 15

(i) op so ’n plaaslike bestuur ingestel vir ’n gebied wat bestaan uit enige gebied waarvoor ’n bestuurskomitee ingevolge artikel 2 (1) ingestel is of wat bestaan uit enige twee of meer gebiede waarvoor bestuurskomitees bestaande uit persone van dieselfde groep ingestel is—

(aa) word ’n verwysing na ’n kieser in laasgenoemde Ordonnansie uitgelê as ’n verwysing na ’n kieser wat lid is van dieselfde groep as die lede van die bestuurskomitee of bestuurskomitees vir wie se gebied of gebiede die plaaslike bestuur ingestel is; en 20

[ii] (bb) word die verwysing in artikel 14 (1) van laasgenoemde Ordonnansie na ’n blanke uitgelê as ’n verwysing na ’n persoon wat ’n lid is van dieselfde groep as die lede van die bestuurskomitee of bestuurskomitees vir wie se gebied of gebiede die plaaslike bestuur ingestel is; 25

(ii) op so ’n plaaslike bestuur ingestel vir ’n gebied wat bestaan uit enige gebied waarvoor ’n bestuurskomitee ingevolge artikel 2 (2A) ingestel is— 30

(aa) is die woorde “wat as ’n blanke ingevolge die Bevolkingsregistrasiewet, 1950 (Wet 30 van 1950), geklassifiseer is en” in artikel 14 (1) van laasgenoemde Ordonnansie nie van toepassing nie; en 35

(bb) geld die vereiste in artikel 14 (1) (a) en (b) van laasgenoemde Ordonnansie dat ’n persoon se naam op ’n parlementêre kieserslys moet verskyn, nie vir registrasie as kieser nie; 35

(iii) op ’n plaaslike bestuur bedoel in subparagraaf (i) of (ii), is die bepalinge van artikels 27 (1) (b) en 30 (1) (d) van laasgenoemde Ordonnansie nie op ’n lid van so ’n plaaslike bestuur van toepassing nie tot tyd en wyl die eerste algemene verkiesing van raadslede in die betrokke munisipaliteit gehou word.”. 40

**Wysiging van artikel 4 van Ordonnansie 22 van 1962 (Transvaal), soos gewysig deur
artikel 3 van Ordonnansie 25 van 1978 en artikel 2 van Ordonnansie 21 van 1986**6. Artikel 4 van die Transvaalse Ordonnansie word hierby gewysig deur paragraaf 45
(f) van subartikel (1) deur die volgende paragraaf te vervang:

“(f) betreffende die bevoegdhede, werksaamhede en pligte van ’n plaaslike bestuur in enige gedeelte van sy regsgebied ten opsigte waarvan ’n bestuurskomitee ingevolge artikel 2 (1) of (2A) ingestel is, in verband met enige aangeleentheid ten opsigte waarvan bevoegdhede, werksaamhede of pligte aan daardie bestuurskomitee gedelegeer is;”. 50

Wysiging van Administrateurskennisgewing 912 van 4 Augustus 1976 (Transvaal)

7. Administrateurskennisgewing 912 van 4 Augustus 1976 (Transvaal) word hierby gewysig—

(a) deur die opskrif van genoemde kennisgewing deur die volgende opskrif te 55
vervang:“DIE INSTELLING VAN BESTUURSKOMITEES VIR SEKERE
GROEPSGEBIEDE VIR DIE KLEURLINGGROEP EN REGULA-

LOCAL GOVERNMENT AFFAIRS IN FREE SETTLEMENT AREAS
ACT, 1988

Act No. 103, 1988

Amendment of section 3 of Ordinance 22 of 1962 (Transvaal), as amended by section 1 of Ordinance 21 of 1986

5. Section 3 of the Transvaal Ordinance is hereby amended—

- (a) by the substitution in subsection (2) for subparagraph (i) of paragraph (a) of the following subparagraph:
- “(i) at least one shall be a person nominated by the Minister, except where the area consists of a free settlement area or areas; and”; and
- (b) by the substitution for subsection (5) of the following subsection:
- “(5) The provisions of—
- (a) section 153 of the Local Government Ordinance, 1939;
- (b) the Municipal Elections Ordinance, 1970 (Ordinance 16 of 1970), shall apply *mutatis mutandis* to a local authority contemplated in subsection (3), and **[for the purposes of]** in applying the latter Ordinance—
- (i) to such local authority established for an area consisting of any area for which a management committee has been established in terms of section 2 (1) or consisting of two or more areas for which management committees consisting of persons of the same group have been established—
- (aa) a reference to a voter in the latter Ordinance shall be construed as a reference to a voter who is a member of the same group as the members of the management committee or management committees for whose area or areas the local authority has been established; and
- [ii]** (bb) the reference in section 14 (1) of the latter Ordinance to a white person shall be construed as a reference to a person who is a member of the same group as the members of the management committee or management committees for whose area or areas the local authority has been established;
- (ii) to such local authority established for an area consisting of any area for which a management committee has been established in terms of section 2 (2A)—
- (aa) the words “who is classified as a white person in terms of the Population Registration Act, 1950 (Act 30 of 1950), and” in section 14 (1) of the latter Ordinance shall not apply; and
- (bb) the requirement in section 14 (1) (a) and (b) of the latter Ordinance that a person’s name shall appear on a parliamentary voters’ list, shall not apply for registration as a voter;
- (iii) to a local authority referred to in subparagraph (i) or (ii), the provisions of sections 27 (1) (b) and 30 (1) (d) of the latter Ordinance shall not apply to a member of such a local authority until such time as the first general election of councillors is held in the municipality concerned.”.

Amendment of section 4 of Ordinance 22 of 1962 (Transvaal), as amended by section 3 of Ordinance 25 of 1978 and section 2 of Ordinance 21 of 1986

6. Section 4 of the Transvaal Ordinance is hereby amended by the substitution for paragraph (f) of subsection (1) of the following paragraph:

- “(f) as to the powers, functions and duties of a local authority in any portion of its area of jurisdiction in respect of which a management committee in terms of section 2 (1) or (2A) has been established in connection with any matter in respect of which powers, functions or duties have been delegated to that management committee;”.

Amendment of Administrator’s Notice 912 of 4 August 1976 (Transvaal)

7. Administrator’s Notice 912 of 4 August 1976 (Transvaal) is hereby amended—

- (a) by the substitution for the heading of the said notice of the following heading:
- “THE ESTABLISHMENT OF MANAGEMENT COMMITTEES FOR CERTAIN GROUP AREAS FOR THE COLOURED GROUP AND

Wet No. 103, 1988

WET OP PLAASLIKE OWERHEIDSAANGELEENTHEDE IN
VRYESTIGINGSGEBIEDE, 1988

SIES BETREFFENDE DIE SAMESTELLING VAN SODANIGE KOMITEES EN VAN BESTUURSKOMITEES VIR VRYESTIGINGS-
GEBIEDE EN OM VIR SAKE WAT DAARMEE IN VERBAND
STAAN, VOORSIENING TE MAAK.”;

- (b) deur in regulasie 1 in Bylae II by genoemde kennisgewing die omskrywing 5
van “bevoegde persoon” deur die volgende omskrywing te vervang:
“bevoegde persoon”, met betrekking tot ’n gebied waarvoor ’n komitee
ingevolge artikel 2 (1) van die Ordonnansie ingestel is, iemand wat
ingevolge die bepalings van artikel 1 (1) van die Wet met betrekking
tot so ’n gebied nie ’n onbevoegde persoon is nie, en, met betrekking 10
tot ’n gebied waarvoor ’n komitee ingevolge artikel 2 (2A) van die
Ordonnansie ingestel is, ’n Suid-Afrikaanse burger;”;
- (c) deur in regulasie 1 in Bylae II by genoemde kennisgewing die omskrywing
van “gebied” deur die volgende omskrywing te vervang:
“gebied”, met betrekking tot ’n komitee wat ingevolge artikel 2 (1) van die 15
Ordonnansie ingestel is, die groepsgebied omskryf in die proklamasie
in Kolom I van Bylae I of Bylae IA genoem waarvoor so ’n komitee
ingestel is en sluit ook ’n gebied in soos in artikel 2 (4) van die
Ordonnansie beoog, en, met betrekking tot ’n komitee wat ingevolge
artikel 2 (2A) van die Ordonnansie ingestel is, die gebied waarvoor so 20
’n komitee ingestel is;”;
- (d) deur in regulasie 1 in Bylae II by genoemde kennisgewing die omskrywing
van “komitee” deur die volgende omskrywing te vervang:
“komitee” die bestuurskomitee wat vir die betrokke **[groepsgebied]** gebied 25
ingestel is;”;
- (e) deur in regulasie 1 in Bylae II by genoemde kennisgewing die omskrywing
van “raad” deur die volgende omskrywing te vervang:
“raad” ’n grootstadsraad, ’n stadsraad of dorpsraad ingestel ingevolge die
Ordonnansie op Plaaslike Bestuur, 1939 (Ordonnansie 17 van 1939),
en die Transvaalse Raad vir die Ontwikkeling van Buitestedelike 30
Gebiede ingestel ingevolge die Ordonnansie op die Transvaalse Raad
vir die Ontwikkeling van Buitestedelike Gebiede, 1943 (Ordonnansie
20 van 1943), en, met betrekking tot ’n vryestigingsgebied wat binne
die regsgebied van ’n plaaslike owerheid soos omskryf in artikel 1 van
die Wet op Swart Plaaslike Owerhede, 1982 (Wet No. 102 van 1982), 35
geleë is, so ’n plaaslike owerheid;”;
- (f) deur in regulasie 3 in Bylae II by genoemde kennisgewing paragraaf (a) van
subregulasie (1) deur die volgende paragraaf te vervang:
“(a) Die eerste komitee wat vir **[die]** ’n gebied bedoel in artikel 2 (1) van
die Ordonnansie saamgestel moet word, bestaan uit 5 lede wat deur 40
die Administrateur aangestel word en van wie die Minister 2 en die
raad 1 benoem.”;
- (g) deur in regulasie 3 in Bylae II by genoemde kennisgewing die volgende
paragraaf na paragraaf (a) van subregulasie (1) in te voeg:
“(aA) Die eerste komitee wat vir ’n gebied bedoel in artikel 2 (2A) van die 45
Ordonnansie saamgestel moet word, bestaan uit 5 lede wat deur die
Administrateur aangestel word, van wie 1 deur die raad benoem
word.”;
- (h) deur in regulasie 7 in Bylae II by genoemde kennisgewing die volgende
voorbehoudbepaling by paragraaf (b) van subregulasie (5) te voeg: 50
“Met dien verstande dat die Minister nie ’n verteenwoordiger of verteen-
woordigers kan magtig om die vergaderings van ’n komitee ingestel
ingevolge artikel 2 (2A) van die Ordonnansie by te woon nie.”;
- (i) deur in regulasie 28 in Bylae II by genoemde kennisgewing die volgende
voorbehoudbepaling by paragraaf (l) van subregulasie (2) te voeg: 55
“Met dien verstande dat hierdie diskwalifikasie nie ten opsigte van ’n
komitee ingestel ingevolge artikel 2 (2A) van die Ordonnansie geld
nie.”; en
- (j) deur oral in aanhangsels 1 tot en met 6 by genoemde kennisgewing waar die
uitdrukking “GROEPSGEBIED” of “groepsgebied” voorkom daarna 60
onderskeidelik die uitdrukking “VRYESTIGINGSGEBIED*” of
“vryestigingsgebied*” in te voeg.

LOCAL GOVERNMENT AFFAIRS IN FREE SETTLEMENT AREAS
ACT, 1988

Act No. 103, 1988

REGULATIONS AS TO THE CONSTITUTION OF SUCH COMMITTEES AND OF MANAGEMENT COMMITTEES FOR FREE SETTLEMENT AREAS AND TO PROVIDE FOR MATTERS INCIDENTAL THERETO.”;

- 5 (b) by the substitution in regulation 1 in Schedule II to the said notice for the definition of “area” of the following definition:

“‘area’ means, in relation to a committee established in terms of section 2

- (1) of the Ordinance, the group area defined in the proclamation referred to in Column I of Schedule I or Schedule IA for which such a committee has been established and includes an area as contemplated in section 2 (4) of the Ordinance, and, in relation to a committee established in terms of section 2 (2A) of the Ordinance, the area for which such a committee has been established;”;

- 10 (c) by the substitution in regulation 1 in Schedule II to the said notice for the definition of “committee” of the following definition:

“‘committee’ means the management committee established for the [group] area concerned;”;

- 15 (d) by the substitution in regulation 1 in Schedule II to the said notice for the definition of “council” of the following definition:

- 20 “‘council’ means a city council, town council or village council established in terms of the Local Government Ordinance, 1939 (Ordinance 17 of 1939), and the Transvaal Board for the Development of Peri-Urban Areas established in terms of the Transvaal Board for the Development of Peri-Urban Areas Ordinance, 1943 (Ordinance 20 of 1943), and, in relation to a free settlement area situated within the area of jurisdiction of a local authority as defined in section 1 of the Black Local Authorities Act, 1982 (Act No. 102 of 1982), such local authority;”;

- 25 (e) by the substitution in regulation 1 in Schedule II to the said notice for the definition of “qualified person” of the following definition:

- 30 “‘qualified person’ means, in relation to an area for which a committee has been established in terms of section 2 (1) of the Ordinance, a person who, in terms of the provisions of section 1 (1) of the Act is not a disqualified person in relation to [a group] such area, and, in relation to an area for which a committee has been established in terms of section 2 (2A) of the Ordinance, a South African citizen;”;

- 35 (f) by the substitution in regulation 3 in Schedule II to the said notice for paragraph (a) of subregulation (1) of the following paragraph:

- 40 “(a) The first committee to be constituted for [the] an area referred to in section 2 (1) of the Ordinance shall consist of 5 members appointed by the Administrator, of whom 2 shall be nominated by the Minister and 1 by the council.”;

- 45 (g) by the insertion in regulation 3 in Schedule II to the said notice after paragraph (a) of subregulation (1) of the following paragraph:

- “(aA) The first committee to be constituted for an area referred to in section 2 (2A) of the Ordinance shall consist of 5 members appointed by the Administrator, of whom 1 shall be nominated by the council.”;

- (h) by the addition in regulation 7 in Schedule II to the said notice to paragraph (b) of subregulation (5) of the following proviso:

- 50 “Provided that the Minister may not authorize a representative or representatives to attend meetings of a committee established in terms of section 2 (2A) of the Ordinance.”;

- (i) by the addition in regulation 28 in Schedule II to the said notice to paragraph (l) of subregulation (2) of the following proviso:

- 55 “Provided that this disqualification shall not apply in respect of a committee established in terms of section 2 (2A) of the Ordinance.”; and

- (j) by the insertion in annexures 1 up to and including 6 to the said notice after the expression “GROUP AREA” or “group area” wherever it appears of the expression “/FREE SETTLEMENT AREA*” or “/free settlement area*”, respectively.

Wet No. 103, 1988

WET OP PLAASLIKE OWERHEIDSAANGELEENTHEDE IN
VRYESTIGINGSGBIEDE, 1988**Vervanging van lang titel van Ordonnansie 6 van 1963 (Kaap die Goeie Hoop)**

8. Die lang titel van die Kaapse Ordonnansie word hierby deur die volgende lang titel vervang:

“Ordonnansie om voorsiening te maak vir die instelling van Raadplegende Komitees, Bestuurskomitees of Plaaslike Owerhede vir sekere Groepsgebiede of gedeeltes daarvan of vir vryvestigingsgebiede, en om voorsiening te maak vir aangeleentheid in verband daarmee.”.

Wysiging van artikel 1 van Ordonnansie 6 van 1963 (Kaap die Goeie Hoop), soos gewysig deur artikel 1 van Ordonnansie 11 van 1973 en artikel 1 van Ordonnansie 20 van 1978

9. Artikel 1 van die Kaapse Ordonnansie word hierby gewysig—

(a) deur die omskrywing van “plaaslike owerheid” deur die volgende omskrywing te vervang:

“‘plaaslike owerheid’ ’n munisipaliteit, ’n afdelingsraad, ’n dorpsbestuur of ’n plaaslike bestuur, en, met betrekking tot ’n vryvestigingsgebied wat binne die regsgebied van ’n plaaslike owerheid soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Swart Plaaslike Owerhede, 1982 (Wet No. 102 van 1982), geleë is, so ’n plaaslike owerheid;” en

(b) deur die volgende omskrywing na die omskrywing van “regulasie” in te voeg:

“‘vryvestigingsgebied’ ’n vryvestigingsgebied soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Vryvestigingsgebiede, 1988;”.

Wysiging van artikel 2 van Ordonnansie 6 van 1963 (Kaap die Goeie Hoop), soos vervang deur artikel 2 van Ordonnansie 20 van 1978

10. Artikel 2 van die Kaapse Ordonnansie word hierby gewysig—

(a) deur die volgende subartikel na subartikel (1) in te voeg:

“(1A) (a) Wanneer ’n gebied tot ’n vryvestigingsgebied kragtens artikel 2 van die Wet op Vryvestigingsgebiede, 1988, verklaar is, kan die Administrateur by kennisgewing in die *Provinsiale Koerant* ’n bestuurskomitee vir sodanige vryvestigingsgebied instel, en hy kan ’n aldus ingestelde bestuurskomitee te eniger tyd aldus afskaf.

(b) Die Administrateur kan by kennisgewing bedoel in paragraaf (a) een bestuurskomitee vir twee of meer vryvestigingsgebiede wat binne die regsgebied van dieselfde plaaslike owerheid geleë is, instel of afskaf.”;

(b) deur in subartikel (2) die woord “en” aan die end van paragraaf (a) te skrap en die volgende paragraaf by te voeg:

“(c) bestaan, met betrekking tot ’n vryvestigingsgebied, geheel en al uit persone wat in sodanige gebied woonagtig is.”; en

(c) deur in subartikel (4) al die woorde wat paragraaf (a) voorafgaan deur die volgende woorde te vervang:

“Ondanks die bepalings van enige ander ordonnansie word enige gebied, uitgesonderd ’n vryvestigingsgebied, waarvoor ’n bestuurskomitee ingestel is waarvoor enige persoon, ingevolge regulasies van krag kragtens artikel 4, geregtig is om as kieser ingeskryf te word, vir sover dit die opstel of hersiening van ’n kieserslys vir enige plaaslike owerheid betref—”.

Wysiging van artikel 4 van Ordonnansie 6 van 1963 (Kaap die Goeie Hoop), soos gewysig deur artikel 1 van Ordonnansie 12 van 1967

11. Artikel 4 van die Kaapse Ordonnansie word hierby gewysig deur paragraaf (g) van subartikel (1) deur die volgende paragraaf te vervang:

“(g) betreffende die bevoegdhede, werksaamhede en pligte van ’n plaaslike owerheid in enige gedeelte van sy regsgebied ten opsigte waarvan ’n bestuurskomitee ingevolge subartikel (1) of (1A) van artikel twee ingestel is, in verband met enige aangeleentheid ten opsigte waarvan bevoegdhede, werksaamhede of pligte aan die bestuurskomitee by of kragtens regulasie verleen of opgedra is;”.

LOCAL GOVERNMENT AFFAIRS IN FREE SETTLEMENT AREAS
ACT, 1988

Act No. 103, 1988

Substitution of long title of Ordinance 6 of 1963 (Cape of Good Hope)

8. The following long title is hereby substituted for the long title of the Cape Ordinance:

- 5 “Ordinance to provide for the establishment of Consultative Committees, Management Committees or Local Authorities for certain Group Areas or portions thereof or for free settlement areas, and to provide for matters incidental thereto.”.

Amendment of section 1 of Ordinance 6 of 1963 (Cape of Good Hope), as amended by section 1 of Ordinance 11 of 1973 and section 1 of Ordinance 20 of 1978

10 9. Section 1 of the Cape Ordinance is hereby amended—

- (a) by the insertion before the definition of “group” of the following definition:
“‘free settlement area’ means a free settlement area as defined in section 1 of the Free Settlement Areas Act, 1988;” and

- 15 (b) by the substitution for the definition of “local authority” of the following definition:

“‘local authority’ means a municipality, a divisional council, a village management board or a local board, and, in relation to a free settlement area situated within the area of jurisdiction of a local authority as defined in section 1 of the Black Local Authorities Act, 1982 (Act No. 102 of 1982), such local authority;”.

Amendment of section 2 of Ordinance 6 of 1963 (Cape of Good Hope), as substituted by section 2 of Ordinance 20 of 1978

10. Section 2 of the Cape Ordinance is hereby amended—

- (a) by the insertion after subsection (1) of the following subsection:

25 “(1A) (a) When an area has been declared to be a free settlement area under section 2 of the Free Settlement Areas Act, 1988, the Administrator may by notice in the *Provincial Gazette* establish a management committee for such free settlement area, and may at any time so disestablish any management committee so established.

- 30 (b) The Administrator may by notice referred to in paragraph (a) establish or disestablish one management committee for two or more free settlement areas situated within the area of jurisdiction of the same local authority.”;

- 35 (b) by the deletion in subsection (2) of the word “and” at the end of paragraph (a) and the addition of the following paragraph:

“(c) in relation to a free settlement area, consist wholly of persons resident in such area.”; and

- (c) by the substitution in subsection (4) for all the words preceding paragraph (a) of the following words:

40 “Notwithstanding the provisions of any other ordinance, any area, excluding a free settlement area, for which a management committee has been established for which any person is, in terms of regulations in force under section 4, entitled to be enrolled as a voter shall, for the purposes of making or revising a voters’ roll for any local authority—”.

45 Amendment of section 4 of Ordinance 6 of 1963 (Cape of Good Hope), as amended by section 1 of Ordinance 12 of 1967

11. Section 4 of the Cape Ordinance is hereby amended by the substitution for paragraph (g) of subsection (1) of the following paragraph:

- 50 “(g) relating to the powers, functions and duties of any local authority in any portion of its area of jurisdiction in respect of which a management committee has been established in terms of subsection (1) or (1A) of section two, in connection with any matter in respect of which powers, functions or duties have been conferred or imposed upon the management committee by or under regulation;”.

Wet No. 103, 1988

WET OP PLAASLIKE OWERHEIDSAANGELEENTHEDE IN
VRYESTIGINGSGBIEDE, 1988**Wysiging van Regulasies insake Bestuurskomitees uitgevaardig by Provinsiale Kennisgewing 1243 van 23 Desember 1976 (Kaap die Goeie Hoop)**

12. Die Regulasies insake Bestuurskomitees uitgevaardig by Provinsiale Kennisgewing 1243 van 23 Desember 1976 (Kaap die Goeie Hoop) word hierby gewysig—

(a) deur in regulasie 1 die volgende paragraaf by die omskrywing van "raad" te voeg:

"(c) in die regsgebied van 'n plaaslike owerheid soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Swart Plaaslike Owerhede, 1982 (Wet No. 102 van 1982), die betrokke plaaslike owerheid;"

(b) deur in regulasie 3 subregulasie (1) deur die volgende subregulasie te vervang:

"(1) (a) Die eerste komitee vir 'n gebied bedoel in artikel 2 (1) van die ordonnansie bestaan uit vyf lede aangestel deur die Administrateur, van wie twee deur die Minister en een deur die raad benoem word.

(b) Die eerste komitee vir 'n gebied bedoel in artikel 2 (1A) van die ordonnansie bestaan uit vyf lede aangestel deur die Administrateur, van wie een deur die raad benoem word."

(c) deur in regulasie 3 die volgende voorbehoudsbepaling by subregulasie (4) te voeg:

"met dien verstande dat die goedkeuring van die Minister nie verkry hoef te word nie vir sodanige verkiesing van lede van 'n komitee bedoel in artikel 2 (1A) van die ordonnansie." en

(d) deur die volgende regulasie na regulasie 17 in te voeg:

"Bevoegdheid van kiesers

17A. Elke—

(a) natuurlike persoon van of bo die ouderdom van 18 jaar; en

(b) fiktiewe persoon,

wat op die eerste dag van Januarie van enige jaar die eienaar of okkupeerder is van onroerende goed binne 'n gebied waarvoor 'n komitee ingevolge artikel 2 (1A) van die Ordonnansie ingestel is, is, tensy hy deur 'n hof onbevoeg verklaar is om as kieser geregistreer te word en behoudens die bepalinge van artikel 1 van die Wet op Plaaslike Owerheidsaangeleenthede in Vrye Vestigingsgebiede, 1988, geregtig om as kieser ingeskryf te word op die kieserslys vir sodanige gebied of, as sodanige gebied in wyke verdeel is, vir elke wyk waarin hy aldus onroerende goed besit of okkupeer."

Vervanging van lang titel van Ordonnansie 12 van 1963 (Oranje-Vrystaat), soos vervang deur artikel 3 van Ordonnansie 20 van 1986

13. Die lang titel van die Vrystaatse Ordonnansie word hierby deur die volgende lang titel vervang:

"Ordonnansie om voorsiening te maak vir die instelling van bestuurskomitees en plaaslike besture vir die kleurlinge en vir vryvestigingsgebiede, en vir daarmee in verband staande aangeleenthede."

Wysiging van artikel 1 van Ordonnansie 12 van 1963 (Oranje-Vrystaat), soos gewysig deur artikel 1 van Ordonnansie 19 van 1984

14. Artikel 1 van die Vrystaatse Ordonnansie word hierby gewysig—

(a) deur die omskrywing van "plaaslike bestuur" deur die volgende omskrywing te vervang:

"'plaaslike bestuur' 'n munisipale raad of dorpsbestuur soos bedoel in die Ordonnansie op Plaaslike Bestuur, 1962, en, met betrekking tot 'n vryvestigingsgebied wat binne die regsgebied van 'n plaaslike owerheid soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Swart Plaaslike Owerhede, 1982 (Wet No. 102 van 1982), geleë is, so 'n plaaslike owerheid;" en

(b) deur die volgende omskrywing by te voeg:

"'vryvestigingsgebied' 'n vryvestigingsgebied soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Vryvestigingsgebiede, 1988."

LOCAL GOVERNMENT AFFAIRS IN FREE SETTLEMENT AREAS
ACT, 1988

Act No. 103, 1988

Amendment of Regulations relating to Management Committees promulgated by Provincial Notice 1243 of 23 December 1976 (Cape of Good Hope)

12. The Regulations relating to Management Committees promulgated by Provincial Notice 1243 of 23 December 1976 (Cape of Good Hope) are hereby amended—

(a) by the addition in regulation 1 to the definition of "council" of the following paragraph:

"(c) in the area of jurisdiction of a local authority as defined in section 1 of the Black Local Authorities Act, 1982 (Act No. 102 of 1982), the local authority concerned;"

(b) by the substitution in regulation 3 for subregulation (1) of the following subregulation:

"(1) (a) The first committee for an area referred to in section 2 (1) of the ordinance shall consist of five members appointed by the Administrator, two of whom shall be nominated by the Minister and one by the council.

(b) The first committee for an area referred to in section 2 (1A) of the ordinance shall consist of five members appointed by the Administrator, one of whom shall be nominated by the council."

(c) by the addition in regulation 3 to subregulation (4) of the following proviso: "provided that the approval of the Minister shall not be required for such election of members of a committee referred to in section 2 (1A) of the ordinance."; and

(d) by the insertion after regulation 17 of the following regulation:

"Qualifications of voters

17A. Every—

(a) natural person of the age of 18 years or over, and

(b) fictitious person,

who on the first day of January in any year is the owner or occupier of immovable property within an area for which a committee has been established in terms of section 2 (1A) of the ordinance shall, unless he has been declared incapable by a court of being registered as a voter and subject to the provisions of section 1 of the Local Government Affairs in Free Settlement Areas Act, 1988, be entitled to be enrolled as a voter on the voters' roll for such area or, if such area is divided into wards, for each ward in which he so owns or occupies immovable property."

Substitution of long title of Ordinance 12 of 1963 (Orange Free State), as substituted by section 3 of Ordinance 20 of 1986

13. The following long title is hereby substituted for the long title of the Free State Ordinance:

"Ordinance to provide for the establishment of management committees and local authorities for coloureds and for free settlement areas, and for matters incidental thereto."

Amendment of section 1 of Ordinance 12 of 1963 (Orange Free State), as amended by section 1 of Ordinance 19 of 1984

14. Section 1 of the Free State Ordinance is hereby amended—

(a) by the insertion after the definition of "coloured group" of the following definition:

"'free settlement area' means a free settlement area as defined in section 1 of the Free Settlement Areas Act, 1988;"

(b) by the substitution for the definition of "local authority" of the following definition:

"'local authority' means a municipal council or a village management board referred to in the Local Government Ordinance, 1962, and, in relation to a free settlement area situated within the area of jurisdiction of a local authority as defined in section 1 of the Black Local Authorities Act, 1982 (Act No. 102 of 1982), such local authority."

Wet No. 103, 1988

WET OP PLAASLIKE OWERHEIDSAANGELEENTHEDE IN
VRYESTIGINGSGEBIEDE, 1988Wysiging van artikel 2 van Ordonnansie 12 van 1963 (Oranje-Vrystaat), soos gewysig
deur artikel 1 van Ordonnansie 19 van 1984 en artikel 1 van Ordonnansie 20 van 1986

15. Artikel 2 van die Vrystaatse Ordonnansie word hierby gewysig—

(a) deur subartikel (2) deur die volgende subartikel te vervang:

“(2) ’n Bestuurskomitee bedoel in subartikel (1) bestaan net uit lede van 5
die gekleurde groep.”; en

(b) deur die volgende subartikel na subartikel (2) in te voeg:

“(3) (a) Wanneer ’n gebied tot ’n vryestigingsgebied kragtens artikel 2
van die Wet op Vryestigingsgebiede, 1988, verklaar is, kan die
Administrateur by kennisgewing in die *Offisiële Koerant* ’n bestuurs- 10
komitee vir sodanige vryestigingsgebied instel, en hy kan ’n aldus
ingestelde bestuurskomitee te eniger tyd aldus afskaf.(b) Die Administrateur kan by kennisgewing bedoel in paragraaf (a) een
bestuurskomitee vir twee of meer vryestigingsgebiede wat binne die
regsgebied van dieselfde plaaslike bestuur geleë is, instel of afskaf.”. 15

Vervanging van artikel 3 van Ordonnansie 12 van 1963 (Oranje-Vrystaat)

16. Artikel 3 van die Vrystaatse Ordonnansie word hierby deur die volgende
artikel vervang:

“Instelling van plaaslike besture.

3. (1) Die Administrateur kan ’n komitee aanstel om ondersoek in te 20
stel na en verslag uit te bring oor die wenslikheid daarvan of andersins
om ’n plaaslike bestuur in te stel vir ’n gebied of gebiede waarvoor ’n
bestuurskomitee of -komitees ingevolge artikel twee ingestel is.(2) (a) ’n Ingevolge subartikel (1) aangestelde komitee bestaan uit 25
hoogstens vyf lede, van wie—(i) minstens een ’n persoon moet wees deur die Minister benoem;
en(ii) een ’n persoon moet wees wat deur die plaaslike bestuur of 30
gesamentlik deur die plaaslike besture vir die gebied of gebiede
ten opsigte waarvan die ondersoek ingestel gaan word, benoem
is: Met dien verstande dat as die plaaslike bestuur of plaaslike
besture, na gelang van die geval, versuim om ’n persoon te
benoem binne tien dae nadat versoek is dat dit gedoen word,
die Administrateur die persoon kan aanstel wat hy goedvind.(b) Die Administrateur wys een van die lede van die komitee as die 35
voorsitter daarvan aan.(3) Na oorweging van die verslag van die ingevolge subartikel (1)
aangestelde komitee, kan die Administrateur, met die goedkeuring van
die Minister, die nodige stappe doen of laat doen om ’n plaaslike bestuur
vir die gebied of gebiede waarop die verslag betrekking het, ooreen- 40
komstig die bepalings van die Ordonnansie op Plaaslike Bestuur, 1962, in
te stel, asof aan die voorvereistes wat by of kragtens wet vir sodanige
instelling voorgeskrif is, voldoen is.(4) Behoudens enige wysiging of verandering wat die Administrateur,
vir die doel van plaaslike bestuur vir die gekleurde groep of vir 45
vryestigingsgebiede en met goedkeuring van die Minister by regulasie
daaraan mag aanbring, is die bepalings van die Ordonnansie op Plaaslike
Bestuur, 1962, van toepassing met betrekking tot plaaslike besture wat
ingevolge subartikel (3) ingestel is.”.Wysiging van artikel 4 van Ordonnansie 12 van 1963 (Oranje-Vrystaat), soos gewysig 50
deur artikel 2 van Ordonnansie 20 van 198617. Artikel 4 van die Vrystaatse Ordonnansie word hierby gewysig deur paragraaf
(f) van subartikel (1) deur die volgende paragraaf te vervang:“(f) betreffende die bevoegdhede, werksaamhede en pligte van ’n plaaslike
bestuur in enige gedeelte van sy regsgebied ten opsigte waarvan ’n 55
bestuurskomitee ingevolge subartikel (1) of (3) van artikel twee ingestel is,

LOCAL GOVERNMENT AFFAIRS IN FREE SETTLEMENT AREAS
ACT, 1988

Act No. 103, 1988

Amendment of section 2 of Ordinance 12 of 1963 (Orange Free State), as amended by section 1 of Ordinance 19 of 1984 and section 1 of Ordinance 20 of 1986**15. Section 2 of the Free State Ordinance is hereby amended—**

(a) by the substitution for subsection (2) of the following subsection:

5 “(2) A management committee referred to in subsection (1) shall consist of members of the coloured group only.”; and

(b) by the insertion after subsection (2) of the following subsection:

10 “(3) (a) When an area has been declared to be a free settlement area under section 2 of the Free Settlement Areas Act, 1988, the Administrator may by notice in the *Official Gazette* establish a management committee for such free settlement area, and may at any time so disestablish any management committee so established.

15 (b) The Administrator may by notice referred to in paragraph (a) establish or disestablish one management committee for two or more free settlement areas situated within the area of jurisdiction of the same local authority.”.

Substitution of section 3 of Ordinance 12 of 1963 (Orange Free State)**16. The following section is hereby substituted for section 3 of the Free State Ordinance:**

20 “**Establishment of local authorities.**

3. (1) The Administrator may appoint a committee to investigate and report upon the desirability or otherwise of establishing a local authority for any area or areas for which a management committee or committees have been established in terms of section two.

25 (2) (a) A committee appointed in terms of subsection (1) shall consist of not more than five members, of whom—

(i) at least one shall be a person nominated by the Minister; and

30 (ii) one shall be a person nominated by the local authority or jointly by the local authorities for the area or areas in respect of which the investigation is to be made: Provided that if the local authority or local authorities, as the case may be, fail to nominate a person within 10 days after being requested to do so, the Administrator may appoint such person as he may deem fit.

35 (b) The Administrator shall designate one of the members of such committee to be the chairman thereof.

40 (3) After consideration of the report of the committee appointed in terms of subsection (1), the Administrator may, with the approval of the Minister, take or cause to be taken the necessary steps to establish, in accordance with the provisions of the Local Government Ordinance, 1962, a local authority for the area or areas to which the report relates, as if the conditions precedent to such establishment, prescribed by or in terms of law, had been complied with.

45 (4) The provisions of the Local Government Ordinance, 1962, shall, subject to any amendment or alteration which the Administrator may for the purpose of local government of the coloured group or for free settlement areas and with the approval of the Minister effect thereto by regulation, apply to local authorities established in terms of subsection (3).”.

50 Amendment of section 4 of Ordinance 12 of 1963 (Orange Free State), as amended by section 2 of Ordinance 20 of 1986**17. Section 4 of the Free State Ordinance is hereby amended by the substitution for paragraph (f) of subsection (1) of the following paragraph:**

55 “(f) as to the powers, functions and duties of a local authority in any portion of its area of jurisdiction in respect of which a management committee has

Wet No. 103, 1988

WET OP PLAASLIKE OWERHEIDSAANGELEENTHEDE IN VRYESTIGINGSGEBIEDE, 1988

in verband met enige aangeleentheid ten opsigte waarvan bevoegdhede, werksaamhede of pligte aan die bestuurskomitee by of kragtens regulasie verleen of opgedra is;”.

Vervanging van artikel 5 van Ordonnansie 12 van 1963 (Oranje-Vrystaat)

18. Artikel 5 van die Vrystaatse Ordonnansie word hierby deur die volgende 5 artikel vervang:

“Kort titel.

5. Hierdie Ordonnansie heet die Ordonnansie op Plaaslike Bestuur [(Kleurlinge)] (Kleurling- en Vryvestigingsgebiede), 1963.”.

Wysiging van Regulasies betreffende Bestuurskomitees vir Kleurlinggroepsgebiede 10 uitgevaardig by Administrateurskennisgewing 1 van 9 Januarie 1976 (Oranje-Vrystaat)

19. Die Regulasies betreffende Bestuurskomitees vir Kleurlinggroepsgebiede uitgevaardig by Administrateurskennisgewing 1 van 9 Januarie 1976 (Oranje-Vrystaat), word hierby gewysig— 15

(a) deur die opskrif van genoemde regulasies deur die volgende opskrif te vervang:

“REGULASIES BETREFFENDE BESTUURSKOMITEES VIR KLEURLINGGROEPSGEBIEDE EN VRYESTIGINGSGEBIEDE.”;

(b) deur in regulasie 1 die omskrywing van “bevoegde persoon” deur die 20 volgende omskrywing te vervang:

“bevoegde persoon”, met betrekking tot ’n gebied waarvoor ’n komitee ingevolge artikel 2 (1) van die Ordonnansie ingestel is, iemand wat met betrekking tot enige onroerende goed, grond of perseel in die gebied nie ’n onbevoegde persoon, soos omskryf in artikel 1 (1) van die Wet, 25 is nie, en, met betrekking tot ’n gebied waarvoor ’n komitee ingevolge artikel 2 (3) van die Ordonnansie ingestel is, ’n Suid-Afrikaanse burger;”;

(c) deur in regulasie 1 die omskrywing van “gebied” deur die volgende omskrywing te vervang: 30

“gebied” die gebied waarvoor [die] ’n komitee ingevolge artikel 2 (1) of (3) van die Ordonnansie ingestel is;”;

(d) deur in regulasie 1 die omskrywing van “komitee” deur die volgende omskrywing te vervang:

“komitee” die bestuurskomitee wat ingevolge artikel 2 (1) of (3) van die 35 Ordonnansie vir [die] ’n gebied ingestel is;”;

(e) deur in regulasie 1 die omskrywing van “Ordonnansie” deur die volgende omskrywing te vervang:

“Ordonnansie” die Ordonnansie op Plaaslike Bestuur [(Kleurlinge)] (Kleurling- en Vryvestigingsgebiede), 1963 (Ordonnansie 12 van 40 1963);”;

(f) deur in regulasie 1 die omskrywing van “raad” deur die volgende omskrywing te vervang:

“raad” die munisipale raad ingestel ingevolge artikel 3 van die Ordonnansie op Plaaslike Bestuur, 1962 (Ordonnansie 8 van 1962), of die 45 plaaslike owerheid soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Swart Plaaslike Owerhede, 1982 (Wet No. 102 van 1982), binne wie se regsgebied die gebied geleë is;”;

(g) deur in regulasie 2 subregulasies (1) en (2) deur die volgende subregulasies te vervang: 50

“(1) (a) By die eerste samestelling van die komitee vir [die] ’n gebied ingestel ingevolge artikel 2 (1) van die Ordonnansie bestaan die komitee uit vyf lede, wat bevoegde persone moet wees wat behoudens regulasie 22 (2) deur die Administrateur aangestel word en van wie twee deur die Minister en een deur die raad aangewys word, en 55 sodanige lede beklee hulle amp vir so lank dit die Administrateur behaag.

LOCAL GOVERNMENT AFFAIRS IN FREE SETTLEMENT AREAS
ACT, 1988

Act No. 103, 1988

been established in terms of subsection (1) or (3) of section two, in connection with any matter in respect of which powers, functions or duties have been conferred or imposed upon the management committee by or under regulation;”.

5 Substitution of section 5 of Ordinance 12 of 1963 (Orange Free State)

18. The following section is hereby substituted for section 5 of the Free State Ordinance:

“Short title.

10 5. This Ordinance shall be called the Local Government Ordinance (Coloureds and Free Settlement Areas), 1963.”.

Amendment of Regulations relating to Management Committees for Coloured Group Areas promulgated by Administrator's Notice 1 of 9 January 1976 (Orange Free State)

15 19. The Regulations relating to Management Committees for Coloured Group Areas promulgated by Administrator's Notice 1 of 9 January 1976 (Orange Free State), are hereby amended—

- (a) by the substitution for the heading of the said regulations of the following heading:
“REGULATIONS RELATING TO MANAGEMENT COMMITTEES FOR COLOURED GROUP AREAS AND FREE SETTLEMENT AREAS.”;
- (b) by the substitution in regulation 1 for the definition of “area” of the following definition:
“‘area’ means the area for which **[the]** a committee is established in terms of section 2 (1) or (3) of the Ordinance;”;
- (c) by the substitution in regulation 1 for the definition of “committee” of the following definition:
“‘committee’ means the management committee established for **[the]** an area in terms of section 2 (1) or (3) of the Ordinance;”;
- (d) by the substitution in regulation 1 for the definition of “council” of the following definition:
“‘council’ means the municipal council established in terms of section 3 of the Local Government Ordinance, 1962 (Ordinance 8 of 1962), or the local authority as defined in section 1 of the Black Local Authorities Act, 1982 (Act No. 102 of 1982), in whose area of jurisdiction the area is situated;”;
- (e) by the substitution in regulation 1 for the definition of “qualified person” of the following definition:
“‘qualified person’ means, in relation to an area for which a committee has been established in terms of section 2 (1) of the Ordinance, a person who in relation to any immovable property, land or premises in the area is not a disqualified person as defined in section 1 (1) of the Act, and, in relation to an area for which a committee has been established in terms of section 2 (3) of the Ordinance, a South African citizen;”;
- (f) by the substitution in regulation 1 for the definition of “Ordinance” of the following definition:
“‘Ordinance’ means the Local Government Ordinance (Coloureds and Free Settlement Areas), 1963 (Ordinance 12 of 1963);”;
- (g) by the substitution in regulation 2 for subregulations (1) and (2) of the following subregulations:
“(1) (a) The first committee for **[the]** an area established in terms of section 2 (1) of the Ordinance shall consist of five members, being qualified persons appointed by the Administrator in terms of regulation 22 (2), two of whom shall be nominated by the Minister and one by the council, and such members shall hold office at the pleasure of the Administrator.

Wet No. 103, 1988

WET OP PLAASLIKE OWERHEIDSAANGELEENTHEDE IN
VRYESTIGINGSGBIEDE, 1988

[(2)] (b) By enige daaropvolgende samestelling van **[die]** 'n komitee ingestel ingevolge artikel 2 (1) van die Ordonnansie bestaan dit uit—

[(a)] (i) drie persone wat deur die Administrateur aangestel word en van wie een deur die Minister en een deur die raad aangewys word; en

[(b)] (ii) soveel verdere persone as wat die Administrateur in oorleg met die raad mag bepaal en wat, behoudens die bepalings van regulasie 28, gekies word op die wyse in hoofstuk 3 voorgeskryf:

Met dien verstande dat die Administrateur in oorleg met die raad mag bepaal dat al die lede van 'n bestuurskomitee verkose moet wees.

(2) Die bepalings van subregulasie (1) is *mutatis mutandis* van toepassing op 'n komitee wat ingevolge artikel 2 (3) van die Ordonnansie ingestel is, behalwe dat daar nie lede van so 'n komitee deur die Minister aangewys word nie.”;

(h) deur in regulasie 2 subregulasie (4) deur die volgende subregulasie te vervang:

“(4) Behoudens die bepalings van regulasie 38, beklee 'n lid wat **[ooreenkomstig subregulasie (2)]** by enige samestelling van 'n komitee na die eerste sodanige samestelling aangestel of verkies is, sy amp tot en met die verkiesingsdag by die eersvolgende algemene verkiesing van lede van komitees gehou ingevolge regulasie 23.”; en

(i) deur in regulasie 10 paragraaf (e) deur die volgende paragraaf te vervang:

“(e) in die geval van 'n komitee ingestel ingevolge artikel 2 (1) van die Ordonnansie, om die insluiting by die gebied van enige addisionele groepsgebied vir Kleurlinge, of 'n gedeelte van sodanige groepsgebied by die raad wat verslag daaroor aan die Administrateur moet doen, aan te beveel;”.

Vervanging van opskrif van Hoofstuk XV van Ordonnansie 25 van 1974 (Natal)

20. Die opskrif van hoofstuk XV van die Natalse Ordonnansie word hierby deur die volgende opskrif vervang:

“BUURTSAKEKOMITEES EN PLAASLIKE OWERHEDE VIR SEKERE **[GROEPSGBIEDE]** GBIEDE”.

Wysiging van artikel 305 van Ordonnansie 25 van 1974 (Natal)

21. Artikel 305 van die Natalse Ordonnansie word hierby gewysig—

(a) deur die omskrywing van “plaaslike owerheid” deur die volgende omskrywing te vervang:

“‘plaaslike owerheid’ ook die Raad op Ontwikkeling en Dienste met betrekking tot 'n openbare gesondheidsgebied of gekontroleerde gebied binne die bedoeling van die Ordonnansie op die Raad op Ontwikkeling en Dienste, 1941 (Ordonnansie No. 20 van 1941), en, met betrekking tot 'n vryvestigingsgebied wat binne die regsgebied van 'n plaaslike owerheid soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Swart Plaaslike Owerhede, 1982 (Wet No. 102 van 1982), geleë is, so 'n plaaslike owerheid;”;

(b) deur die volgende omskrywing by te voeg:

“‘vryvestigingsgebied’ 'n vryvestigingsgebied soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Vryvestigingsgebiede, 1988.”.

Vervanging van artikel 306 van Ordonnansie 25 van 1974 (Natal)

22. Artikel 306 van die Natalse Ordonnansie word hierby deur die volgende artikel vervang:

“Instelling van buurtsakekomitee vir een of meer groepsgebiede of deel daarvan of vir een of meer vryvestigingsgebiede.

306. (1) (a) Tensy die Minister kragtens artikel 28 van die Wet op Groepsgebiede, 1966 (Wet 36 van 1966), 'n advieskomitee of 'n bestuurskomitee ingestel het vir 'n hele of deel van 'n groepsgebied wat binne die regsgebied van 'n plaaslike owerheid geleë is, of vir

LOCAL GOVERNMENT AFFAIRS IN FREE SETTLEMENT AREAS
ACT, 1988

Act No. 103, 1988

[(2)] (b) At any subsequent constitution of **[the]** a committee established in terms of section 2 (1) of the Ordinance it shall consist of—

[(a)] (i) three persons appointed by the Administrator, one of whom shall be nominated by the Minister and one by the council;

5 **[(b)] (ii)** as many members as the Administrator, in consultation with the council, may determine and who, subject to the provisions of regulation 28, shall be elected in the manner prescribed in chapter 3:

10 Provided that the Administrator may determine, in consultation with the council, that all the members of a management committee shall be elected.

(2) The provisions of subregulation (1) shall apply *mutatis mutandis* to a committee established in terms of section 2 (3) of the Ordinance, except that the Minister shall not nominate any members of such committee.”;

15 (h) by the substitution in regulation 2 for subregulation (4) of the following subregulation:

“(4) Subject to the provisions of regulation 38, a member who is appointed or elected **[in terms of subregulation (2)]** at any constitution of a committee after the first such constitution, shall hold office up to and including election day of the next general election of members of committees held in terms of regulation 23.”; and

20 (i) by the substitution in regulation 10 for paragraph (e) of the following paragraph:

25 “(e) in the case of a committee established in terms of section 2 (1) of the Ordinance, to recommend the incorporation in the area of any additional Coloured group area or a portion of such group area, to the council, who shall report thereon to the Administrator;”.

Substitution of heading of Chapter XV of Ordinance 25 of 1974 (Natal)

20. The following heading is hereby substituted for the heading of chapter XV of 30 the Natal Ordinance:

“LOCAL AFFAIRS COMMITTEES AND LOCAL AUTHORITIES FOR CERTAIN **[GROUP]** AREAS”.

Amendment of section 305 of Ordinance 25 of 1974 (Natal)

21. Section 305 of the Natal Ordinance is hereby amended—

35 (a) by the insertion before the definition of “group” of the following definition: “‘free settlement area’ means a free settlement area as defined in section 1 of the Free Settlement Areas Act, 1988;” and

(b) by the substitution for the definition of “a local authority” of the following definition:

40 “‘a local authority’ shall include the Development and Services Board in relation to any public health area or a regulated area within the meaning of the Development and Services Board Ordinance, 1941 (Ordinance 20 of 1941), and, in relation to a free settlement area situated within the area of jurisdiction of a local authority as defined in 45 section 1 of the Black Local Authorities Act, 1982 (Act No. 102 of 1982), such local authority;”.

Substitution of section 306 of Ordinance 25 of 1974 (Natal)

22. The following section is hereby substituted for section 306 of the Natal Ordinance:

50 “Establishment of local affairs committee for one or more group areas or portion thereof or for one or more free settlement areas.

306. (1) (a) Unless the Minister has in terms of section 28 of the Group Areas Act, 1966 (Act 36 of 1966), established either a consultative committee or a management committee for any group area or any 55 portion of such group area which is situated within the area of

Wet No. 103, 1988

WET OP PLAASLIKE OWERHEIDSAANGELEENTHEDE IN VRYESTIGINGSGBIEDE, 1988

twee of meer sodanige groepsgebiede of dele van sodanige groepsgebiede (ongeag of hulle aaneenliggend is of nie), kan die Administrateur na oorlegpleging met die plaaslike owerheid binne wie se regsgebied sodanige groepsgebied of deel daarvan geleë is, vir sodanige groepsgebied of deel daarvan by kennisgewing in die *Koerant* 'n buurtsakekomitee instel, en hy kan 'n aldus ingestelde buurtsakekomitee te eniger tyd op dergelike wyse afskaf.

(b) Die Administrateur kan die gebied waarvoor 'n buurtsakekomitee bedoel in paragraaf (a) ingestel is, na oorlegpleging met die plaaslike owerheid binne wie se regsgebied sodanige buurtsakekomitee ingestel is, by kennisgewing in die *Koerant* uitbrei, verklein of andersins verander; met dien verstande dat geen sodanige uitbreiding, verkleining of ander verandering die byvoeging van grond mag meebring wat nie by 'n groepsgebied ingesluit is wat vir lede van dieselfde groep as die lede van sodanige komitee ingestel is nie.

(c) Indien daar te eniger tyd na die instelling van 'n buurtsakekomitee of 'n advieskomitee of 'n bestuurskomitee vir dieselfde groepsgebied of deel daarvan deur die Minister ingestel word, hou sodanige buurtsakekomitee outomaties op om te bestaan.

[(2) (a)] (d) [So] 'n Buurtsakekomitee ingestel ingevolge paragraaf (a) moet bestaan uit lede van die groep waarvoor sodanige groepsgebied of groepsgebiede ingestel is.

(1A) (a) Wanneer 'n gebied tot 'n vryvestigingsgebied kragtens artikel 2 van die Wet op Vryvestigingsgebiede, 1988, verklaar is, kan die Administrateur by kennisgewing in die *Koerant* 'n buurtsakekomitee vir sodanige vryvestigingsgebied instel, en hy kan 'n aldus ingestelde buurtsakekomitee te eniger tyd aldus afskaf.

(b) Die Administrateur kan by kennisgewing bedoel in paragraaf (a) een buurtsakekomitee vir twee of meer vryvestigingsgebiede wat binne die regsgebied van dieselfde plaaslike owerheid geleë is, instel of afskaf.

[(b)] (2) (a) Behoudens die bepalinge van enige regulasie ingevolge artikel 308 (1) (c) moet die voorsitter en ondervoorsitter van 'n buurtsakekomitee deur sodanige komitee uit sy eie geledere of andersins gekies word, maar 'n voorsitter of ondervoorsitter wat nie 'n lid van die komitee is nie, is nie geregtig om te stem nie.

[(c)] (b) So 'n buurtsakekomitee is onder die naam van die buurtsakekomitee van die gebied waarvoor hy ingestel is, 'n liggaam met regspersoonlikheid en ewigdurende opvolging en hy kan onder sodanige naam eisend en verwerend optree en behoudens die bepalinge van hierdie ordonnansie en van enige ander wet sodanige handelinge verrig en dinge doen as wat liggame met regspersoonlikheid regtens mag verrig en doen.

(3) (a) Geen plaaslike owerheid met regsbevoegdheid in 'n gebied waarvoor 'n buurtsakekomitee ingestel is, mag oor enige saak ten opsigte waarvan sodanige komitee kragtens 'n regulasie geraadpleeg moet word, 'n finale besluit neem tensy hy sodanige komitee geraadpleeg en enige wenke of kommentaar van sodanige komitee na behore oorweeg het nie.

(b) Indien 'n buurtsakekomitee in gebreke bly om sy wenke of kommentaar te verstrek binne tien dae nadat hy skriftelik daarom gevra is of binne sodanige verdere tydperk as wat die betrokke plaaslike owerheid na goedvinde toelaat, word beskou dat die komitee geen wenke of kommentaar te lewer het nie.

(4) (a) (i) 'n Plaaslike owerheid binne wie se regsgebied 'n buurtsakekomitee kragtens hierdie artikel ingestel is, het die reg en, as die Administrateur na oorlegpleging met die plaaslike owerheid aldus gelas, is verplig om sodanige van die bevoegdhede en funksies van die plaaslike owerheid as wat by regulasie voorgeskryf is, aan sodanige komitee oor te dra op sodanige voorwaardes as wat die plaaslike owerheid of die Administrateur, na gelang van die geval, aldus voorskryf; met dien verstande dat enige aldus gedelegeerde bevoegdheid om uitgawe aan te gaan, tot die plaaslike owerheid se begroting van uitgawe beperk word en nie sodanige begroting mag oortref nie.

LOCAL GOVERNMENT AFFAIRS IN FREE SETTLEMENT AREAS
ACT, 1988

Act No. 103, 1988

- jurisdiction of a local authority, or for two or more such group areas or portions of such group areas (whether contiguous or not), the Administrator may, after consultation with the local authority within whose area of jurisdiction such group area or portion thereof is situated, by notice in the *Gazette* establish for such group area or portion, a local affairs committee, and may at any time, in like manner, disestablish any local affairs committee so established.
- (b) The Administrator, after consultation with the local authority in whose area of jurisdiction a local affairs committee referred to in paragraph (a) has been established, may by notice in the *Gazette* extend, diminish or otherwise alter the area for which such local affairs committee has been established; provided that no such extension, diminution or other alteration may involve the addition of any land not included in a group area established for members of the same group as the members of such committee.
- (c) If, at any time after the establishment of a local affairs committee, either a consultative committee or a management committee for the same group area or portion thereof is established by the Minister, such local affairs committee shall be automatically disestablished.
- [(2) (a)] (d) [Any such]** A local affairs committee established in terms of paragraph (a) shall consist of members of the group for which such group area or group areas have been established.
- (1A) (a)** When an area has been declared to be a free settlement area under section 2 of the Free Settlement Areas Act, 1988, the Administrator may by notice in the *Gazette* establish a local affairs committee for such free settlement area and may at any time so disestablish a local affairs committee so established.
- (b) The Administrator may by notice referred to in paragraph (a) establish or disestablish one local affairs committee for two or more free settlement areas situated within the area of jurisdiction of the same local authority.
- [(b)] (2) (a)** Subject to the provisions of any regulations made under section 308 (1) (c), the chairman and the vice-chairman of any local affairs committee shall be elected by such committee from amongst its members or otherwise, provided that a chairman or vice-chairman who is not a member of the committee shall not be entitled to vote.
- [(c)] (b)** Any such local affairs committee shall, under the name of the local affairs committee for the area for which it is constituted, be a body corporate with perpetual succession, and shall by such name be capable of suing and being sued, and, subject to the provisions of this Ordinance and of any other law, of doing and performing such acts and things as bodies corporate may by law do and perform.
- (3) (a) No local authority which exercises jurisdiction in an area for which a local affairs committee has been established shall take any final decision in regard to any matter in respect of which such committee is to be consulted in terms of any regulation, unless it has consulted such committee and has given due consideration to any suggestions or comments which such committee has made.
- (b) If any local affairs committee fails to furnish its suggestions or comments within ten days after it has been requested in writing to do so or within such further period as the local authority concerned may in its discretion allow, it shall be deemed that the committee has no suggestions or comments to make.
- (4) (a) (i) A local authority within whose area of jurisdiction a local affairs committee has been established in terms of this section may delegate, and if after consultation with such local authority the Administrator so directs, shall delegate to such committee such of the powers and functions of the local authority as may be prescribed by regulation, subject to such conditions as the local authority or the Administrator, as the case may be, may prescribe; provided that any power to incur expenditure so delegated shall be limited to and shall not extend beyond the estimates of expenditure of the local authority.

Wet No. 103, 1988

WET OP PLAASLIKE OWERHEIDSAANGELEENTHEDE IN VRYESTIGINGSGBIEDE, 1988

- (ii) Die aldus gedelegerde bevoegdhede en funksies moet deur sodanige buurtsakekomitee uitgeoefen word binne die gebied waarvoor hy ingestel is.
- (b) Behoudens die voorafgaande skriftelike goedkeuring van die Administrateur met betrekking tot 'n aangeleentheid wat in opdrag van hom oorgedra is, kan 'n plaaslike owerheid die delegering van 'n bevoegdheid of funksie aan 'n buurtsakekomitee te eniger tyd wysig of intrek."

Wysiging van artikel 1 van Wet 91 van 1983, soos gewysig deur artikel 1 van Wet 116 van 1984, artikel 1 van Wet 45 van 1985 en artikel 1 van Wet 110 van 1985

23. Artikel 1 van die Wet op die Bevordering van Plaaslike Owerheidsaangeleenthede, 1983, word hierby gewysig—

- (a) deur die volgende omskrywing na die omskrywing van "Minister" in te voeg:
- "munisipale gebied"—
- (a) 'n munisipale gebied soos omskryf in artikel 2 van die Munisipale Ordonnansie, 1974 (Ordonnansie No. 20 van 1974 (Kaap die Goeie Hoop));
- (b) 'n munisipaliteit soos omskryf in—
- (i) artikel 2 van die Ordonnansie op Plaaslike Bestuur, 1939 (Ordonnansie No. 17 van 1939 (Transvaal));
- (ii) artikel 1 van die Ordonnansie op Plaaslike Bestuur, 1962 (Ordonnansie No. 8 van 1962 (Oranje-Vrystaat)); of
- (iii) artikel 1 van die Ordonnansie op Plaaslike Owerhede, 1974 (Ordonnansie No. 25 van 1974 (Natal)); of
- (c) 'n gebied ten opsigte waarvan 'n plaaslike owerheid soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Swart Plaaslike Owerhede, 1982 (Wet No. 102 van 1982), regsbevoegdheid besit;" en
- (b) deur die volgende omskrywing by te voeg:
- "vryvestigingsgebied" 'n vryvestigingsgebied soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Vryvestigingsgebiede, 1988."

Wysiging van artikel 17 van Wet 91 van 1983

24. Artikel 17 van die Wet op die Bevordering van Plaaslike Owerheidsaangeleenthede, 1983, word hierby gewysig deur die volgende subartikels by te voeg:

- "(4) Die bepalings van hierdie artikel en enige regulasie daarkragtens uitgevaardig, is behoudens die bepalings van subartikel (5) *mutatis mutandis* van toepassing met betrekking tot die kommunikasie tussen 'n plaaslike owerheid en 'n raadplegende, buurtsake- of bestuurskomitee (hieronder in hierdie artikel 'n bestuursliggaam genoem) wat vir 'n vryvestigingsgebied binne die regsgebied van sodanige plaaslike owerheid ingestel is.
- (5) (a) Die Administrateur kan 'n gesamentlike komitee instel vir 'n munisipale gebied waarbinne een of meer vryvestigingsgebiede geleë is nadat 'n bestuursliggaam wat ten volle uit verkose lede bestaan vir sodanige vryvestigingsgebied of -gebiede binne sodanige munisipale gebied verkies is en daardie verkose lede hul ampte aanvaar het.
- (b) Die samestelling en funksionering van 'n gesamentlike komitee bedoel in paragraaf (a) word deur die Administrateur by kennisgewing in die betrokke *Offisiële Koerant* voorgeskryf: Met dien verstande dat sodanige gesamentlike komitee—
- (i) moet bestaan uit 'n gelyke getal lede van die plaaslike owerheid van die munisipale gebied, enersyds, en van die verkose bestuursliggaam of -liggame van die vryvestigingsgebied of -gebiede binne daardie munisipale gebied, andersyds, welke lede onderskeidelik deur die plaaslike owerheid en die bestuursliggaam of -liggame benoem word;
- (ii) tensy die Administrateur anders bepaal, minstens een keer per maand moet vergader, uitgesonderd gedurende die maande Junie en Desember;
- (iii) aangeleenthede wat regstreeks op die vryvestigingsgebied of -gebiede ten opsigte waarvan die bestuursliggaam of -liggame ingestel en

LOCAL GOVERNMENT AFFAIRS IN FREE SETTLEMENT AREAS
ACT, 1988

Act No. 103, 1988

- (ii) The powers and functions so delegated shall be exercised by such local affairs committee within the area for which it has been established.
- (b) A local authority may at any time, subject to the prior written approval of the Administrator regarding any matter delegated by his direction, vary or withdraw the delegation of any power or function from the local affairs committee.”.

Amendment of section 1 of Act 91 of 1983, as amended by section 1 of Act 116 of 1984, section 1 of Act 45 of 1985 and section 1 of Act 110 of 1985

23. Section 1 of the Promotion of Local Government Affairs Act, 1983, is hereby amended—

- (a) by the insertion after the definition of “Director-General” of the following definition:
 “‘free settlement area’ means a free settlement area as defined in section 1 of the Free Settlement Areas Act, 1988;”;
- (b) by the insertion after the definition of “Minister” of the following definition:
 “‘municipal area’ means—
- (a) a municipal area as defined in section 2 of the Municipal Ordinance, 1974 (Ordinance No. 20 of 1974 (Cape of Good Hope));
 - (b) a municipality as defined in—
 - (i) section 2 of the Local Government Ordinance, 1939 (Ordinance No. 17 of 1939 (Transvaal));
 - (ii) section 1 of the Local Government Ordinance, 1962 (Ordinance No. 8 of 1962 (Orange Free State)); or
 - (iii) section 1 of the Local Authorities Ordinance, 1974 (Ordinance No. 25 of 1974 (Natal)); or
 - (c) an area in respect of which a local authority as defined in section 1 of the Black Local Authorities Act, 1982 (Act No. 102 of 1982), has jurisdiction;”.

Amendment of section 17 of Act 91 of 1983

24. Section 17 of the Promotion of Local Government Affairs Act, 1983, is hereby amended by the addition of the following subsections:

- “(4) The provisions of this section and any regulation made thereunder are, subject to the provisions of subsection (5), *mutatis mutandis* applicable to the communication between a local authority and a consultative, local affairs or management committee (hereinafter in this section referred to as a management body) established for a free settlement area within the area of jurisdiction of such local authority.
- (5) (a) The Administrator may establish a joint committee for a municipal area within which one or more free settlement areas are situated after a management body consisting solely of elected members has been elected for such free settlement area or areas within such municipal area and those elected members have taken up their posts.
- (b) The constitution and functioning of a joint committee referred to in paragraph (a) shall be prescribed by the Administrator by notice in the *Official Gazette* concerned: Provided that such joint committee—
- (i) shall consist of an equal number of members of the local authority of the municipal area, on the one hand, and of the elected management body or bodies of the free settlement area or areas within that municipal area, on the other hand, which members shall be nominated by the local authority and the management body or bodies, respectively;
 - (ii) shall, unless the Administrator directs otherwise, meet at least once per month, excluding during the months of June and December;
 - (iii) shall discuss matters directly related to the free settlement area or areas in respect of which the management body has been established

Wet No. 103, 1988

WET OP PLAASLIKE OWERHEIDSAANGELEENTHEDE IN VRYESTIGINGSGBIEDE, 1988

- ver kies is, betrekking het en aangeleenthede van gemeenskaplike belang vir sodanige gebiede en die plaaslike owerheid moet bespreek en aanbevelings daaroor moet doen; en
- (iv) besluitnemingsbevoegdheid verkry oor aangeleenthede met betrekking tot die vryvestigingsgebied of -gebiede wat daarop verteenwoordig is wat deur die plaaslike owerheid aan die gesamentlike komitee gedelegeer word, behoudens die voorwaardes wat die Administrateur in die betrokke kennisgewing voorskryf.
- (c) (i) Die Administrateur kan by kennisgewing bedoel in paragraaf (b) die aangeleenthede in daardie paragraaf vermeld, voorskryf ten opsigte van gesamentlike komitees in die algemeen of ten opsigte van 'n bepaalde gesamentlike komitee wat in die kennisgewing vermeld word.
- (ii) Die Administrateur kan sodanige kennisgewing by kennisgewing in die betrokke Offisiële Koerant wysig, vervang of intrek.”.

Wysiging van artikel 17B van Wet 91 van 1983, soos ingevoeg by artikel 5 van Wet 110 van 1985

25. Artikel 17B van die Wet op die Bevordering van Plaaslike Owerheidsaangeleenthede, 1983, word hierby gewysig—

- (a) deur subartikel (9) deur die volgende subartikel te vervang:
- “(9) By die toepassing van die voorafgaande bepalings van hierdie artikel beteken “bestuursliggaam” ’n komitee bedoel in artikel 17 (1).”; en
- (b) deur die volgende subartikel by te voeg:
- “(10) Die bepalings van hierdie artikel is *mutatis mutandis* van toepassing met betrekking tot ’n bestuursliggaam bedoel in artikel 17 (4): Met dien verstande dat by sodanige toepassing—
- (a) die bepalings van subartikel (5) (a) nie geld nie; en
- (b) enige verwysing na ’n bestuursliggaam uitgelê word as ’n verwysing na ’n komitee bedoel in artikel 17 (4) asook ’n gesamentlike komitee bedoel in artikel 17 (5).”.

Kort titel

26. Hierdie Wet heet die Wet op Plaaslike Owerheidsaangeleenthede in Vryvestigingsgebiede, 1988, en tree in werking op ’n datum wat die Staatspresident by proklamasie in die *Staatskoerant* bepaal.

LOCAL GOVERNMENT AFFAIRS IN FREE SETTLEMENT AREAS
ACT, 1988

Act No. 103, 1988

and elected and matters of common interest to such areas and the local authority and make recommendations thereon; and

(iv) shall obtain the power to decide on matters relating to the free settlement area or areas represented thereon which are delegated by the local authority to the joint committee, subject to the conditions prescribed by the Administrator in the notice concerned.

(c) (i) The Administrator may by notice referred to in paragraph (b), prescribe the matters referred to in that paragraph in respect of joint committees generally or in respect of a particular joint committee mentioned in the notice.

(ii) The Administrator may amend, substitute or withdraw such notice by notice in the Official Gazette concerned.”.

Amendment of section 17B of Act 91 of 1983, as inserted by section 5 of Act 110 of 1985

25. Section 17B of the Promotion of Local Government Affairs Act, 1983, is hereby amended—

(a) by the substitution for subsection (9) of the following subsection:

“(9) For the purposes of the preceding provisions of this section “management body” means a committee referred to in section 17 (1).”; and

(b) by the addition of the following subsection:

“(10) The provisions of this section are applicable *mutatis mutandis* in relation to a management body referred to in section 17 (4): Provided that for the purposes of such application—

(a) the provisions of subsection (5) (a) shall not apply; and

(b) any reference to a management body shall be construed as a reference to a committee referred to in section 17 (4) as well as a joint committee referred to in section 17 (5).”.

Short title

26. This Act shall be called the Local Government Affairs in Free Settlement Areas Act, 1988, and shall come into operation on a date to be fixed by the State President by proclamation in the *Gazette*.

LOCAL GOVERNMENT AFFAIRS IN FREE SETTLEMENT AREAS
ACT 1983

and elected and matters of common interest to such areas and the local authority and make recommendations thereon, and

(iv) shall obtain the power to decide on matters relating to the free settlement areas or areas represented thereon which are delegated by the local authority to the joint committee, subject to the conditions prescribed by the Administration in the notice concerned.

(v) (i) The Administration may by notice referred to in paragraph (b) prescribe the matters referred to in that paragraph in respect of joint committees generally or in respect of a particular joint committee identified in the notice.

(ii) The Administration may amend, substitute or withdraw such notice by notice in the Official Gazette concerned.

Amendment of section 17B of Act 91 of 1983, as inserted by section 2 of Act 110 of 1983

25. Section 17B of the Promotion of Local Government Affairs Act, 1983, is hereby amended—

(a) by the substitution for subsection (9) of the following subsection:

(9) For the purposes of the preceding provisions of this section "management body" means a committee referred to in section 17 (1) and (2); and

(b) by the addition of the following subsection:

(10) The provisions of this section are applicable unless otherwise provided in relation to a management body referred to in section 17 (4). Provided that for the purposes of such application—

(a) the provisions of subsection (2) (a) shall not apply; and

(b) any reference to a management body shall be construed as a reference to a committee referred to in section 17 (1) as well as a joint committee referred to in section 17 (2).

Short title

30. This Act shall be called the Local Government Affairs in Free Settlement Areas Act, 1983, and shall come into operation on a date to be fixed by the State President by proclamation in the Gazette.